

Fénixcon 2004 - Deník špiona 021

Seděl jsem ve večerním vlaku po návratu z kina, kde jsme se s Marvinem smáli při sledování poslední klasicky vyrobené disneyovky „U nás na farmě“, a přemýšlel o tom, že jsem přesně před týdnem táhl kýbl bowle na Fénixcon a nemám o tom ani řádku. Pak si do prázdného vagonu přisedl borec s podobně vyhlížejícím kýblem, ale nebyla tam bowle, nýbrž něco na „boule“ – proteinový sušený nápoj Muscle Builder. A hned jsem věděl, co bude na úvod – z Mirka Žambocha jsem letos neviděl ani biceps, i když je to divné, protože prý nešel přehlédnout ani Mirek, ani jeho nové bicepsy. Jeho zaryté fanyanky z našeho klubu byly těžce rozčarované, protože už to není takový krasavec. Inu dřív možná mohl být Koniášem, teď však inklinuje k Baklymu, což mi nevadí, protože ten je taky mým oblíbeným hrdinou. A když už je řeč o svalovcích, v hotelu Avanti byl v pátek Ivan Varga, známější jako Martin Maxa, a jsa rozjařen alkoholem rozpovídal se s některými scifisty, kteří hotel uzurpovali, a mimo jiné pravil, že čte Lema a Strugacké. Je vidět, že ani šoubyznys nedokáže zničit mozek úplně. Ovšem Strugačtí a popmusic je poněkud soubor protikladů.

S pořádáním Fénixconu to letos vypadalo stejně bledě jako poslední léta Draconu. Velký sál vedle hotelu Brno (loňské působiště) se stal skladištěm oděvů a dlouho nebylo jasné, jestli se pořadatelům podaří sehnat důstojnou náhradu. Tedy pořadatelům – ve skutečnosti to vypadá, že celý Fénixcon stojí a padá se Zdeňkem Tunelářem Zachodilem, současným barbarem, bývalým barabou a nyní též bývalým prodávčem v Arrakis. Jeho nevrle zarputilosti nejspíš vděčíme za to, že se třetí ročník Fénixconu (včetně LMC, ale bez Draconů, ty nikdy při-

počítávat nebudu) vůbec uskutečnil. O alternativě Avanti se už dřív zmiňoval i Klikin a konečně i já jsem toto zařízení kdysi navštívil. Najdete ho na jednom vrcholu rovnostranného trojúhelníku, tvořeného Avanti, hotelem Boby a bazénem za Lužánkami. Zvenku vypadá velmi nenápadně až ošuntělé, ale uvnitř najdete velkou restauraci a nezávislý dlouhatánský bar v přízemí a v prvním patře další menší bar, velký a malý sál a další malé místnosti, kde se usídlila Melkorova čajovna a burza knih. V předsáli, které je snad větší než velký sál, se nachází spousta měkkých klubových křesel a sedaček a taky šatna Fénixconu, kterou vedl opět Roman Židlička. V dalších patrech, kam můžete jet dvěma velkými výtahy, už jsou pokoje. Co do prostoru se Avanti téměř vyrovná Santonu a navíc je mnohem vzdušnější a nepůsobí depresivně. Bohužel i tento hotel je před rekonstrukcí a proto byla k dispozici velmi malá ubytovací kapacita, kterou sám hotel kompenzoval dalším ubytováním v conové ceně v hotelu Slovan. S tím se ovšem poжил největší risk tohoto conu – Slovan požadoval za neobsazené rezervované pokoje plnou taxu (několikanásobek conové ceny), ale naštěstí zbyly nakonec jen tři.

Pátek 3. 12. Příprava bowle

Pro mne začal Fénixcon nákupem. Tím nemyslím vstupenku č. 1 u Tuneláře (je to ostatně poprvé v mém životě, co mě někam vpustili na útržek šatnového bločku), ale pořízení hromady tropického ovoce, naběračky, vodky a kýble za 9,50 Kč (cena kýble, nikoliv všeho). Tradiční bowli na párty po Althingu Conan Society mívá vždycky na starosti **Pokračování na str. 7**

OBSAH

Fénixcon 2004 - Deník špiona 021	1	Jana Rečková: 24 a 1/2 hodiny denně 13
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	„Nová“ Ikarie 14
Hvězdný bulvár	3	Proč máme... 14
Teď'con v Kyselé Prdeli	9	Globalizácia ako science fiction 15
Fénixcon 2004	9	Almanach pro cestovatele 21
Z muzikálu Pravdula	10	Časem s vědou: leden a únor 23
Čtenářský deníček (můj)	11	Zabíjení lidí jako vědecká otázka 24
McATRIX RECESED	11	Vynálezy Julese Verna 25
Pražská odysea	11	DOGMA 26
Punk fiction	11	IK Nehvězdný nebulvár 26
Sarkofág v. 1.01	12	Novinky pro členy SFK Trifid :) 28

Foto Dáreček

Čtenářův průvodce po Interkomu

2015

Tuším, že v magazínu LN napsal v článku o příštích deseti letech příležitostný sci-fista Petr Koubský: *Nedojde k velkým zázrakům ani tragédiím, Zemí nezasáhne asteroid, hladiny oceánů se zvednou nepatrně, marihuana u nás legální nebude, nevyputne globální válka, mnoho lokálních však ano. Umělá inteligence nepředstihne lidskou a ve vesmíru nenajdeme důkaz mimozemského života. Lidé v roce 2015 ještě nepoletí na Mars, na Blízkém východě nebude mír, Češi nevyhrají mistrovství světa ve fotbale, pražský primátor se nebude jmenovat Nguyen, Dežo ani Oxana. To všechno se stane až později.*

Takřka nic z toho nemůžeme ovlivnit. Můžeme se ale společně pokusit, aby za deset let ještě vycházel Interkom. Čtete jej, přispívejte do něj, kupujte ho, a když to jinak nepůjde, můžete i kritizovat. A teď vzhůru do dvaadvacátého ročníku.

K obsahu

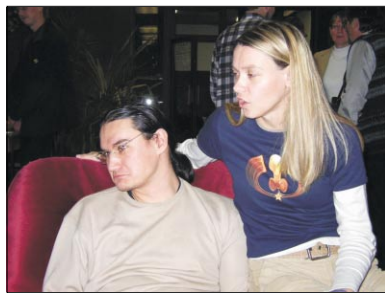
Pokud je ve vašem okolí nějaký přívrženec teorie všeobecného spiknutí, třeba chodíte na pivo s Kájou Gottem, přečtete si v Bulváru autentickou vzpomínku na aktivní účast USA na Velké Listopadově Sametové Revoluci. Spolehlivě vás imunizuje před podobnými bludy...

O nejmenším a asi posledním loňském conu nás informuje Cellindra, odehrával se v sídle Kapitána Kida.

Vašek Vlk pro nás recenzuje knihu Jana Zrzavého Proč se lidé zabíjejí, Ondrej Herec hledá souvislosti mezi SF a globalizací a já jsem vyprázdnil šuplík lektorských posudků a výpisků z četby.

Toto číslo je do značné míry věnováno poslednímu velkému conu uplynulého roku Fénixconu. Protože se reportáže do jisté míry překrývají, přinášíme několik fotografií Jána Žižky s redakčními popiskami, jako obrazový doprovod k článkům Milese Tega, Richarda Klíčnicka i Bulváru.

Zdeněk Rampas

Heňa Galgociová a Miro Lakatoš

Neznámý fan, možná špion 021

Unavení účastníci

Vysmátí pořadatelé

interkom

**INFORMAČNÍ SERVIS
ČESKOSLOVENSKÉHO
FANDOMU**

číslo 1-2/2005 (217)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6, 161 00 Praha 6, ČR

tel.: +420 233 312 003

v prac. době +420 224 239 645

fax: +420 233 313 093

e-mail: ram@apro.cz

<http://ikarie.cz/interkom>

<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Redakční kruh:

Richard Klíčnick a Jan Macháček
S korekturami pomohl Jan Vaněk jr.
a Michaela

Autoři tohoto čísla:

Libuše Čermáková, Filip Gotfrid,
Ondrej Herec, František Houdek,
Richard Klíčnick, Marvin, František
Novotný, Pagi, Roman Paulík,
Richard Podaný, Jiří W. Procházka,
Zdeněk Rampas, Miles Teg,
Jan Vaněk jr., Václav Vlk,
Lenka „Cellindra“ Weingartová

Sponzoři tohoto čísla

Jirka Grunt, Ludmila Freiová, Jirka
Doležal

Vychází nepravidelně.

Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 6.12.2005

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze
© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto v Krakatitu

Sem přišel domů, matka smažila na compu, hrála karty, vo-le... a měla tam lahvičku...

náčítelý, kterému se náhle zřítíl přirozený řád světa :-)

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ Brno, ▲ jinde

Fénixcon

● **3. - 5. prosince** Hotel Avanti se ukázal jako nejlepší místo pro pořádání conu, které se doposud podařilo nalézt. Svým loby dokonce překonal památnou SÚ-Zu. Vůbec nevdadlo, že program neměl osm, ale jen tři linie a dvě přednášky prý dokonce vypadly :-). Pokud Vás už bolely nohy od postávání v debatních hloučcích, nikdy nebyl problém nalézt pár volných míst k sezení (nebo jako v Klíčnickově případě i ležení) v křeslech a na pohovkách všude kolem.

Když Richard Klíčník pořádal své již tradiční narozeniny, nepotřeboval pokoj, stačilo jen trochu přestavět křesílka v jeho patře, donést uzené, slivovici a plechovku ananasu a dál už si to umíte představit.

Pokud by byl zájem, mohly by se příští rok na jednotlivých patrech pořádat tři velkolepé, navzájem se (opět v případě zájmu) prolínající, roomparty. Doufejme, že se Velkému Šamanovi podaří pronajmout hotel celý.

Jako jedinou vadu na krásu conu shledávám opilou pořadatelskou službu, o níž jsem se domníval, že si ji Šaman drží právě proto, aby zamezila chování, kterého se sama dopouštěla. Svým opileckým řevem dost devalvovala soutěž Hvězdná vrána (a pak mě ještě vytáčelo Mumovo nejspíše blábolení na workshopácké besedě se spisovateli). Chlapci by si měli za svá ušiska zapsat Druhé Zlaté Pravidlo Fandomové Demokracie: **Co je dovoleno bohovi, není dovoleno volovi.**

Ale zpět k těm kladným stránkám conu, sešli jsme se opět se spoustou slovenských přátel (i když mnozí přijeli z Prahy, kde byli na koncertu Rammsteinu :-).

Po letech jsem potkal Betty Tomash(ovou), na Slovensku ji podle nějakého nového jazykového zákona ušmíklí koncovku, přijel Peter Zvalo, Šimon a Dáša Mehešová, Pavol Martinický, Martina Pilcerová, Hromovlád, Ďuro Červenák a další...

● **6. prosince** v RUR chyběl Honza Vaněk jr., zůstal po Fénixconu ještě v Brně u Klímových. O Fénixconu také byla většina hovoru nad svařáčkem, který ze své termosky vykouzila Jitka; nebyl sice tak dobrý, jako když jej minule vařila sama, ale přišel k chuti.

● **9. prosince** bylo v Krakatitu o jednu uřvanou bandu méně a tak se tam docela dalo vydržet, Tom Jirkovský rozdával recenzní výtisky další knihy o Enderovi a nové vydání Pohla Setkání s Heechee.

Egon Čierny připomněl střeďeční KJV v MATu, s přítomnou částí Islingtonu jsme se dohodli, že se do konce roku nedokážeme sejít a předvánoční schůzky musíme uspořádat na pokračování...

● **10. prosince** jsem s Michaelou navštívil vánoční večírek Tritonu ve sklepení Nuselské polikliniky hned naproti knihkupectví Wales. Přijeli jsme o trochu dříve, abychom tam mohli navštívit Toma Štípského. Popovídali jsme si s Tomem a Robertem Pilchem, zahlédl jsem i Valerii a dokonce se objevil i Temný pán

tohoto místa Vašek Soukup, taky už šediví :-). Obchůdek pro mě ztratil za roky, co jsem tam nebyl, velkou část kouzla. Dřív jsem tam krom Toma hledal v nejnižších policích i staré, jinde nesehnatelné věci a někam zmizel i miniantikvariát. Teď je to kšeft jako každý druhý na Václaváku.

Po šesté jsme překonali ulici a pronikli okolo bdělého vrátného do sklepení. Přivítal nás barman a Staso, ten vypadal jako po flámu, ale tentokrát za to mohla chřípka.

Za chvíli dorazila Jolana, pak Netopejř, Dáša a Honza Krásných, Milda Fibiger, Kosťa Šindelář, Robert Tschorn a spousta dalších zaměstnanců a externistů Tritonu z lékařských a redaktorských kruhů. Klábosili jsme v příjemném prostředí s příjemnými lidmi, velké podtržené plus u mě mají Krásní za to, že dokázali u našeho stolu potlačit svou kuřáckou vášeň.

Kmenová pracovnice Tritonu Mirka Hudečková v sobě po několika sklenkách moravského objevila své horňácké kořeny a hlasem, kterým by se dalo řezat sklo (rovněž se u ní objevuje až po jisté míře konzumace), zahájila festival valašskomoravského folklóru.

Abychom zítra u Klímových nevyypadali jak zombie, vypadli jsme již okolo jedenácté, ale až po Netopejřovi, ach to otcovství...

Vánoční večírek u Klímových

● proběhl **11. prosince** o týden dříve, než jsme plánovali, protože podobně jako loni kolidoval s Hedvičným pěveckým vystoupením, a tehdy dostal přednost dospělácký večírek.

Přes veškerá protivenství se nás v předpředvánočním čase sešlo požeňnaně. Když mě a Michaelu do Ruské přivezla Jolana (trochu jsem jí ladil počítač), u Vilmy a Martina už byli Viktor Janiš, Honza Vaněk jr. Honza Adamčák a Tomáš Kohl. Pak dorazili Netopejř s Katrin a Simonem Arminem a nakonec tuším Richard Klíčník s Terezou Nekovářovou.

Ač se část přítomných dam ochotně ujímala obou miminek, moc jsme si Vilmy neužili, když se nestarala o (cca sedmiměsíční) Karolínku, nosila většinou na stůl hory lahůdek.

Jako poslední dorazila Martinova sestra Hanička, taktó vlastně hostitelka, sešli jsme se v jejím bytě.

Snad zmínka o Miévillovi způsobila, že nějak došlo i na veřejná a politická témata. Asi na Fénixconu rozdáváná čísla

Pevnosti způsobila, že mnozí z přítomných četli jeho vyznání víry v pravý socialismus a přesvědčení, že kdyby jej nedeforoval Stalin, tak by třeba pod Trockého vedením všechno dopadlo jinak a lépe.

Co si myslet o spisovatelských kvalitách člověka, který prokáže takovou míru Fučíkovské slepoty a schopnosti lhat si do kapsy. Informace o tom, že bolševici dobyli Rusko právě díky teroru a krutosti, které je naučil využívat Trocký, není třeba hledat v tajných archívech, ale nejspíše by stačilo otevřít středškolskou učebnici.

Při debatě o chování Čechů za války se někomu povedlo pěkně freudovské překrnutí, „zastupující říšský profesor“, ten Klaus prostě vlezde všude.

Nějak došlo i na listopad před patnácti roky a Martin vyprávěl, jak jej studenti (on se skromností sobě vlastní říká, že pro jeho znalost angličtiny) poslali s peticí na americkou ambasádu, aby zjistil americký názor na možnost ozbrojeného zásahu ze strany SSSR nebo české vlády.

Konzul byl totálně neinformovaný úředník, který hlavně nechtěl ničím popudit české úřady, a když jej Martin požádal, zda by jim alespoň nezkopíroval jejich provolání, jehož kopie chtěli odevzdat na dalších ambasádách, odmítl s tím, že kopírování disidentských materiálů na americké kopírce by neprospělo vzájemným vztahům. Nakonec Martin vyřešil situaci tak, že ouřadu přesvědčil, aby si pro potřeby ambasády udělal kopii a jim vrátil originál :-).

I na ruské ambasádě samozřejmě dostali vyhubavé odpovědi, ale když se Martin zeptal na soukromý názor, kontaktovaný úředník řekl, že podle něho se nemají čeho bát.

Tehdy Martin poznal, že revoluce skončila, že Rusové Miloše a jeho spolek odespali.

Domů jsme jeli s Richardem a Terezou. Když přišla řeč na dnes tak populární konzumaci marijánky, vyjádřil jsem názor, že žádná otrava organismu se nemůže vyrovnat radosti z objevení nového a pochopení neznámých souvislostí.

■ 11. prosince jsme se před obědem zašli podívat na výstavu obrazů Toniho Striže v galerii v Králově poli. Pavel Mikulášik na tuto výstavu upozornil a vyjednal i možnost ji navštívit v nějaký normální čas, mimo pracovní dobu. Obrazů bylo na malém prostoru tuším skoro dvacet, lehce depresivních, ale působivých.

Marvin

● 13. prosince v RUR marně čekám na JVjr., poranil si oko příliš ostrými novinami, pak že do toho náš tisk nedovede říznout a že nejde do hloubky. Naštěstí ale přišlo několik porotců Tritonu, takže jsem alespoň nazpět unesl kufřík bez námahy a smrtelného potu na čele.

● 15. prosince jsem podstatnou část odpoledne strávil v Krakatitu, nejdřív s pražskou částí Islingtonu, když tito odešli povětšinou skládat nějaké zkoušky (brr, nechtěl bych dnes studo-

vat), pak s Lenkou Bartůňkovou (v lednu odlétá někam do Zaire, zdá se, že na ní soužití s Lukem Dobrovským zanechalo následky) a pak i Michaelou, která právě stihla začátek vyhlášení Ceny Eddieho Kriegla a křest nové knihy Jenny Nowak. Netopejr obě zvládnul během deseti minut, během nichž dorazila i Katrin s malým Simonem Arminem. Ten byl oblečen skutečně stylově a na úrovni probíhající společenské příležitosti – v černé kožené motorkářské bundičce podšité bílým beránkem a ve své oblíbené mikině s modrou pirátskou lebkou.

Pak jsme se vrátili nahoru, kde se k nám připojil Ivan Kmínek, kterému jsem vracel nějaký připomínkový překlad. A pak byl najednou nejvyšší čas přesunout se do salonku MAT,

kde Leon Křížek zařídil mimořádné středěční setkání KJV. Jako hlavní bod programu byla uvedena recitace veršů Julese Vernea Richardem Klíčnikem a jejich překladatelem Richardem Podaným.

Salónek je velmi příjemné místo, doufám, že se tam budeme scházet častěji.

RIP a Richard Klíčnik se pak vydali ještě na vánoční večírek nakladatelství Labyrint a zároveň křest knihy o komiksu Okfabriána. RK mi jej pak líčil jako divokou sešlost lidí s kostěnými brýlemi a účesem přes celý obličej. Právil, že pochopil změnu image Ivana Adamoviče, kterého tam rovněž potkal, jako snahu zapadnout do podobné společnosti.

● 16. prosince ráno s Pavlem Houserem v Tritonu, po Havranech a Vlkodlacích se

můžete těšit na Upíry a netopýry a pak možná na Sovy a sýčky. Nebudou ale, když si nějaké občas nekoupíte. Večer v Krakatitu obvyklý běs, určená banda je zpět. A navíc autogramiáda nějakého komiksu s invenčním názvem Inseminátor.

Původně jsem přišel jen na schůzku s Martinem „Šnorchlem“ ze StarGate Comandos, pak se ke mně ale přitočil Richard Klíčnik, donesl mi objednaný bobulový výběr, potom mě Peťo Pavelko přemluvil k návštěvě páteční párty (nedalo mu to zas tak velkou práci), a najednou bylo sedm.

Z Krakatitu jsem odcházel společně s Radimem Kastelánem, který mi vyprávěl úžasnou historku, jak po ránu našel ve sprchách zapomenuté velmi vkusné dámské kalhotky. Aby se jich nezmocnil někdo nepovoláný, odnesl si je na pokoj a dotyčně nechal svůj e-mail, na kterém si může říci o jejich navrácení. (Dotyčná se ozvala a požadovala i ponožky, které rovněž zapoměla, ale Kastelánovi zdaleka nepřipadly tak zajímavé :)

● 17. prosince byl docela divoký, Ivan Kmínek si u nás v prodejně pode mnou kupoval PC, Netopejr uvažoval, že tamtéž na poslední chvíli pořídí digiták, do toho jsem volal Honzovi Kantůrkovi, protože mě večer před tím vystrašil Richard Klíčnik, že se mu nějak přitížilo. Odpoledne jsem ještě zaběhl do nakladatelství Epoque, protože mi konečně došlo, že jde vlastně o dinosaura a mnohaletého odběratele IK Zdenka Pobudu. Pochválil jsem jej za vydání Sturgeona a dohodli jsme se, že bychom měli příští rok obnovit kontakty...

Jako by toho nebylo dost, ještě došel veselý mail od Vaška Pravdy, že nedokáže zajistit optimální podmínky pro pořádání divadla a vyhlašování CKČ v sobotní večer na Parconu.

Herci Pratchettovské společnosti celkem přirozeně požadují tento večer, mnozí plánují svůj pobyt v Ch. jen na sobotu a představa, že budou hrát v neděli večer, vlastně až po skončení Parconu je nijak nenadchla, když to řeknu nekonfrontačně...

A pak už nastal vrchol dne, večírek míchaných nápojů u Peti Pavelka. Zez Plzně dorazila za strašných obětí Helena Šebesťová (nějaká státem vyvolaná odstávka jedné autobusové společnosti), přišel Pagi s Evou, Terka a Lucas, který se jí ale nemohl příliš věnovat, protože následkem našich objednávek z knihy receptů prakticky nepustil shaker z ruky.

Bohužel třetí drink, který jsem neprozřetelně zvolil, obsahoval čtyři panáky rumu a jeho účinek mi naznačil, že je čas jít domů. Můj mladší se při odchodu krapet vzpouzel, ale jen trochu, asi už měl také dost nebo se bál, že sám netrefí domů...

■ **17. prosince** se u Závěše uskutečnila Vánoční besídka Zvláštního klubu, kterou si uspořádali brněňští fanové jako náhradu místo tradičního Vánočconu. Na akci byl během několika minut zcela rozebrán celý náklad nově vydaného filkového CD sboru Lumík: Osada na Měsíci. Také každý účastník dostal od Ivy zvíře v tabletě – obsah tablety se hodil do vody a zvíře nakynulo. Pokusy o odhad druhu živočicha vedly k následným korekcím, takže pštros nakonec zmuťoval v opici a oliheň (možná upíří) v papouška. Kromě filku zde zazněla např. i moldavská kapela Zdob shi Zhub kombinující častušky, punk a mnohé další žánry – tedy nic, co by pravidelného účastníka našich večírků překvapilo.

Marvin

● **18. prosince** jsme (chce se mi napsat již tradičně) u Čermákových prožili generálku Vánoc. Jolana napekla cukroví a určila téma večírku. Abychom se nemuseli trápit s vymýšlením originálních dáreků a dárečků, vybrala vždy potřebné ponožky. Mnozí jsme to dodrželi, Dáreček dostal krepšilónky ještě s cenovkou Kčs z doby vlády KSČ, Peťo Pavelko fusekle s tygrem a Jolana (věčně mladá) s velkou číslovkou 28. Nicméně nikdo se nezlobil, když nás Katrin podělila ručně malovanými sklínkami, arcitř na některé použila ponožkový motiv. Když Karel a Katrin odjeli, aby dali spát malého Simona, náhle se ukázalo, jak Netopejrova silná osobnost odváděla naše myšlenky od přízemních záležitostí, a na stůl putovaly další dobroty a nápoje, na které jsme si do té doby nevzpomněli :-).

● **20. prosince** jsem zaskočil do rachoty, abych se dověděl, že vyšel další IK, přečetl si další veselý mail od VP a pak chutě pro výtisky Líhně k Dřevěnému koni do Křemencové, kde její vydání slavil realizační tým. Pobyl jsem tam sotva patnáct minut, jen co bych sklenu výborného vína vybraného Mirkem Žambochem ocenil, a pak rychle domů, kde se již scházeli naše nalákání na úklid SFM.

Ten jsme ale zkrátili a přešli hned ke konzumaci. Následkem nemoci a mé nejistoty stran konání se o akci nedověděli všichni obvyklí účastníci a tak měly ženské hroznou přesilu asi 5 : 2. Bez nemocného Filipa se nemělo mužské plémě šanci dostat ke slovu.

● **21. prosince** v Krakatitu proběhl křest Líhně, ale tam jsem se nějak nedostal.

● Zato o den později **22. prosince** jsem s Michaelou navštívil Netopejra. Leč ten do večera otročil v novém knihkupectví a my byli vydáni na pospas Simonovi a domácímu zvířectvu. Teprve teď jsem mohl ocenit hypotetickou výhodu kožených kalhot (bohužel je nemám), chlupy na nich nedrží a sliny se snadnou otřou :-)

● **23. prosince** jsem v Krakatitu zastihl Toma „Lasera“ Jirkovského, měl pro mě skvělý dárek, první české vydání Nebezpečných vizí Harlana Ellisona. Tom s sebou měl i dceru Helenku, nějak jsem ji rok neviděl a už je vyšší než já. Ukázal se i Martin Šust a informoval mě o svém chystaném výboru Trochu divné kusy, či tak nějak v intencích laserovského názvosloví :-)

V koutě se kul další Trpaslicon a Stáňa Lálová mě ukecala, abych dokončil svou přednášku původně chystanou na Fénixcon a proslovil ji 19. března.

Pavel Weigel mi dal minipovídku, kterou otiskujeme, a sešit Witch, který jsem hned uplatnil jako dárek pro neteř.

■ **27. prosince** byl navštíven film Dannyho parfáci 2. Příjemný film, jakých je v kinech bohužel pomálu, s několika dost dobrými místy a s poněkud složitou zápletkou, takže jsem vlastně ani nepochopil, jak došlo k hlavní krádeži.

Marvin

● **31. prosince 2004** tu máme Silvestra, leč chřipka či co to bylo mě připoutala k domovu. Nebylo to tak špatné, na TV Praha dávali devět mně neznámých epizod South Parku. Bezohledná rodina mi to okolo půlnoci na chvíli přepnula, ale když uviděli Klause, tvářícího se jako svá vlastní socha (od Knížáka), ještě rádi se vrátili k pravdivým příběhům našich čtvrtáků. Úplně mě dostal Cartman, kterému se obratnou intrikou (kam se hrabou naše sněmovní hrátky) podařilo zmanipulovat jednoho osmáka tak, že snědl chilli ze svých rodičů (ale patřilo mu to, ošidil Erika o 16 dolarů dvacet centů).

■ **31. prosince** se u nás konala silvestrovská oslava, neboť se kupodivu opět nepřihlásil žádný protikandidát. Skoro do jedenačti jsme si vystačili s lehkou konverzací a konzumací, pak došlo na hry. Většina si namohla nepoužívané svaly při Twisteru, relativní uklidnění pak přinesl Bang! a stavělo se i Metro a bojovalo o Dračí poklad. Mezitím došlo k přerušení kvůli připitkům a odpalování ohňostroju na ulici. Všichni se pak utrhli na nějaký noční rozejzd.

Marvin

● **1. ledna** jsem dokončil převod Interkomů druhé poloviny ročníku 2004 na web a Jirka T. Pelech jej bleskově umístil na <http://ikarie.cz/interkom>

● **5. ledna** mi Pavel Konečný mailovo dobrou zvěst, že našel maketu Kočasu 89 (Černá skříňka) s ilustracemi Inky Jelínkové. Lepší dárek k Vánocům (byť dodatečný :o) jsem nedostal.

● **6. ledna 2005** jsem se odvážil do Krakatitu, uzliny splaskly, a potřeboval jsem probrat cosi s Pagim a Honzou Vaňkem jr. Sešla se tu i zajímavá společnost nešťastníků, které Jirka Renč uvrtal do Trní Bány Štěpánové. O vysílání se vás pokusíme včas informovat.

Vedle toho se objevil Kryštof Kudláč a dal mi pro SFF mladofrontovní PunkFiction, Tom Němec donesl Pevnost 1/2005, kde jsem odpovídal na nějakou otázku. Až nad tímhle číslem

jsem ocenil ten nápad s otázkou třem fanům, z nichž jeden je tam poprvé a druhý naposled :-).

Pak mi Egon půjčil svůj výtisk Ikarie, marně jsem v ní hledal nějaký takový a později vůbec nějaký nápad. Ono možná, že i kdyby tam byl, tak bych ho nenašel v nové grafické úpravě nějakého kreativního debila ze Stratosféry (snad samotného Reného Decastela), skutečně se mu podařilo ozvláštnit Ikarii tak, že vypadá úplně stejně jako všechn ten humus vršící se na pultech stánků... Zmizelo staré logo Ikarie od Filipa Felixe Bezděka a řekl bych, že celá změna nasvědčuje tomu, že tady Ikarie už dlouho nebude. Naštěstí se redakce spoustu let starala, aby čtenářům moc nechyběla. Jen doufám, že se najde jiné periodikum, kde nás bude Ivan Adamovič seznamovat s přelomovými pracemi žánru, mnohdy ve stavu ještě žhavých novinek.

Pozdravil jsem se se shromážděným Islingtonem a odešel za kyslíkem.

Dole jsem potkal Martina Zhoufa, zas to trapně vzpomínání, co jsem mu to chtěl. Až teď vím, že jsem z něj chtěl vyrazit kompletní seznam řady *Století české sci-fi*.

■ **8. ledna** se konalo u A+A herní odpoledne, inspirované Silvestrem (jak hrami, tak přebytky pochutin). Kromě Metra a Bangu! se hrálo i osvědčené Carcassonne (kdovíkteř rozšíření) a z novinek Odysseus a Alhambra. Čas příjemně plynul, rozjízďeli jsme se do noci.

Marvin

● **10. ledna** dopoledne se mi ozval Ivan Adamovič, ruče jsem jej požádal o seznam pro Akademii SF a při tom si uvědomil, že zase začíná akademické běsnění.

Odpoledne jsme v RUR probírali návrh Honzy Vaňka jr. přesunout naše schůzky na čtvrtek. Do dehumanizovaného prostředí čtvrtečního Krakatitu se z celé společnosti odvažují stejně jen já a děvčatům by se to lépe hodilo kvůli hraní dračáku... Jedinou vážnou námitku měl Filip, totiž že každá změna termínu způsobí zmatek v těch několika věrných návštěvnicích.

Tíri nás dodatečně vánočně obdarovala, já nafasoval Ikarii v novém kabátku, rozdala nová dílka přihlášená do ceny Trifid, vybral hodnocení a sbohem zase za týden.

● **12. ledna** večer sezvali Mirek Žamboch a Jirka Vlček na křest Líhně do vinárny U dřevěného koně realizační tým, novináře a lidi z fandomu. Organizaci zajišťoval Pavel Koucký z firmy Dimar, která provozuje Oční kameru na zjišťování, jak dlouho která reklama udrží pozornost respondenta. Prezentace kamery byla zajímavým úvodem křtu, svět reklamy se zde setkal se světem vědy, protože dotyčný přístroj může hodně napovědět o způsobu, jak vnímáme svět okolo sebe.

Sešla se zde celá redakce Pevnosti, Kryštof Kudláč, Pagi s Evou, Leonard Medek, Egon Čierny, fotografka Viktorie Pavílková (s manželem :-) a spousta dalších.

Proběhla i dražba fotografií z knihy ve prospěch postižených obyvatel asijského pobřeží, sám jsem měl zájem o dvě, ale o první stál i Kryštof Kudláč a o druhou Silver, tak jsem ušetřil :-), proti kamarádům nepřihazuji.

Na nejvyšší cenu se vyšplhala fotografie nahé Mariky, o kterou měl zájem Pavel Kaucký, ale jeho děvče Krystýna proti němu přihazovala, dokud cena nedosáhla pěkných kulatých tří tisíc :-). Velkou zásluhu, že se podařilo získat takřka deset tisíc,

má kmotr knihy a zároveň dražitel Marek Černoch a jeho neodolatelné pobízení k přihazování.

● **13. ledna** jsme s Pavlem Houserem opět navštívili redakci Tritonu. Nafasoval jsem další várku příspěvků do soutěže Trifid a spoustu knih jako odměnu pro porotce. Ty jsem hned nechal v Čáslavské, kde měl Filip pro mě novou nevolnici Falku. Byl jsem přítom, když ji instruoval před cestou pro banánovky. Když tam bude skladník, tak se rozepni, když skladnice, tak zapni, ty baby jsou hrozně závistivé...

● **14. ledna** zveřejnila Alexandra „Tequila“ Baranová v příloze Lidových novin článek *Já, mimozemšťan* o ST a SW conech v Plzni a Chotěboři. Být to má jediná informace o SF hnutí, asi bych své dítě na žádný con nepustil, ale oni se mě už stejně neptají. Na Nyxu pak za to schytala spoustu kritických reakcí...

● **24. ledna** donesla Jitka do RUR novou značka (domácí) medoviny, ale nějak nám nesesla, už jsme přivykli klasice.

● **26. ledna** proběhl v Alternatiff Gallery Baru křest antologie Punk Fiction. Bohužel jsem na to zapomněl jak na smrt nebo daně, takže budu muset umluvit někoho z přítomných. (Kdybych na knihu aspoň nesmolil týden recenzi, viz strana 11.)

● **27. ledna** mi v Krakatitu prozradili Vlasta a Michelle, že Svatelní uragán nekončí viz. str. 22. Tom Laser slibil již na příští týden Acháju, já chvíli poseděl s Mirkem Žambochem a Milenou a pak s přítomnými členy Islingtonu (Lenka měla šik kalhotový kostýmek, zastavila se tu cestou do divadla), to mě a Martinu přivedlo k hovoru o divadle, ale pro obvyklý kravál jsme pokus o konverzaci brzy vzdali.

Pak se objevila Ivana Kuglerová, která mi již měsíc slibuje upravit na zakázku dodaný text. Vymlouvala se na nemoc, ale protože nepřišla v maskáčkách, nepila pivo, měla nově nabarvené vlasy a vůbec se tvářila jako ženská, hledal bych příčinu její zaneprázdněnosti a nespolehlivosti jinde :-).

Cestou k metru mi Lucas říkal, jak obtížně shání podporu pro nové vydání Kdo je kdo, vysvětloval si to malou oblibou ČS Fandomu a mé osoby zvláště mezi těmi, na které se obracel. Nesouhlasil jsem s jeho interpretací, ale kdyby na ní něco bylo, asi by bylo nutné vyměnit fandom :-).

● **31. ledna** (další měsíc dalšího roku pryč), aby po nás zůstala nějaká pozitivní stopa, experimentovali jsme v RUR se směsí domácích a hořké medoviny. Ač každá zvlášť nic moc, takhle mi docela chutnaly. A to i přes znalecké odsudky Richarda Klíčnicka, který se zde zastavil pro asi šedesát vkusných skleniček na bílé víno, které doprodávali v obchůdku naproti.

● **3. února** v Krakatitu rozdávám k opravám a návrhům Orientační seznam Akademie. Tom Jirkovský zase recenzní výtisky Acháji, Egon Rebelů ze South Pointu a Tom Němec novou Pevnost. Vlado Říša vypráví o dalším redakčním běsnění v Ikarii. Zkrátka velké globální tržiště idejí našeho malého SF dvorečku. Aby byly Interkom a dokumenty Akademie připraveny v pondělí do tiskárny, zvu si na neděli pomocníky z Islingtonu.

Zdeněk Rampas

Pragocon - 18. 2. 2004
Trpaslicon - 18. 3. 2004

Klikin, ale vzhledem k tomu, že měl moc práce s FILCKOU (Fénixconová Informační Lokální Cizácká Katastrofická Agentura) a s poříváním, tedy přípravou na soutěž ve zpěvu, jsme se toho ujali my dva se Závíšem z Frankensteina, ostatně jako loni. Závíš dodal dvě lahve bílého vína (o náklady jsme nakonec rozdělili), a když mu skončila páteční šichta, nakrájeli jsme u něj doma ovoce do bowle za poslechu celého CD moldavské skupiny „Zdopši zdup“ (fonetický přepis názvu skupiny, hrající stylem, smíchaným z lidovek, rocku, metalu, jazzu a Superstar) a nechali do druhého dne pořádně uležet. Moc to nepomohlo, jak by řekl Louis de Funes „very very mladé“, ale v nouzi i Franta dobřej, ale o tom až potom.

CKČ, King a trapaslíci

Do hotelu Avanti jsem dorazil s kompletním loňským ročníkem CKČ pro archiv Zdeňka Rampase, naloženým na nákupním vozíčku, až někdy kolem sedmé večer. Moje hlavní starost po přihlášení byla zbavit se nákladu, tak jsem ho odložil do šatny a šel hledat oběť. Přednáška Honzy Šimůnka „Bůh jako mentální virus“ už začala a nechtěl jsem vcházet v polovině, ale po skončení jsem si prezidenta vytáhl z debatního kroužku zasloužilých intelektuálů, kteří ještě se Šimůnkem probírali téma. Předal jsem starý ročník CKČ a téměř vzápětí jsem potkal Martina Koutného, který mi dal nové krátké a dlouhé povídky s tím, že romány dostane nejdřív nějaký nový klub v Třebíči či okolí a až je budou mít ohodnocené, pošlou mi je poštou. Došla jsem to uvítat; sice v nich není žádný tlustospis typu „Čtvrtá říše“, zato se jich letos sešlo sedmnáct.

Zašel jsem k Melkorovi do čajovny na Darjeeling Oolong – na začátek conu něco lehčího – a ve společnosti trekistického potěru a HT jsem odplavoval týdenní pracovní únavu a užíval si relativní klid. Melkorovo děvče krásně hrálo na kytaru a zpívalo zřejmě nějaké středověké balady, ale hladina hluku z keců nikomu nedovolila její produkci uslyšet. Později jsem bloumal po předsálení prvního patra a sledoval masky, které měly slevu 50 korun na vstupném. Inu někteří by mohli dostat slevu i na obličej a pár dokonce na hlavu, jako třeba Shigor (osobně mu říkám jinak, ale rýmuje se to), který tam běhal v maskovacím plášti s normálním lehkým kulometem v rukou a hrál si střídavě na vojáčky a na ochranku, až jsem se bál, že někomu tím nefunkčním kusem železa vypíchne oko. Taky jsem se při řečech dozvěděl bajku o tom, která redakce Pevnosti slíbila Fénixconu třistakrát tři čísla pro každého návštěvníka a když se pro ně v Praze stavovala prostřednice, chtěli jí naložit 900 totožných kusů, takže nakonec jich vzala 400 a fanoušci dostali pouze po jednom čísle. 3 x 300 je sice 900, ale jak praví hostinský Palivec: „Taková přesnost stojí za hovno.“ U obilouku schoditě mezi přízemím a prvním patrem visel nádherný Pták Fénix z papundeuku, vypadal jako křížec krocana se supem a hrál všemi barvami plamenů. Ptal jsem se myslím Tai, jestli je to ten vloni vyrobený a včas nedoschnutý, ale prý je nový, ten loňský nešťastnou náhodou shořel. Jak jinak.

V deset večer jsem navštívil svůj jediný program dne, přednášku „Temná pleš“ Luboše Brandy. Brumajz, jak se mu přezdívá, má sám vlasů dost, ale je velkým fanouškem Stephena

Kinga a právě o jeho díle a zkomolených překladech měla přednáška podle anotace být. Přišel se na ni podívat i Jan Vaněk junior, ale vydržel tam chudák asi pět minut, než pochopil, že Brumajz je hlavně recesista. Trilogie „Temná věž“ se prý původně jmenovala „Temná pleš“ a King v ní vypráví o těžkém údělu kadeřníků v Americe. Podobně se přednášející pustil do mnoha dalších Kingových románů a vytvořil příjemnou, i když občas mírně infantilní zábavnou hodinku. Byla rozhodně povedenější než následující soutěž ve zpěvu „Hvězdná vrána“. Předsedou poroty byl sice Nalim Lidochaz a dalšími členy Piškotka, Ori a filkový expert Marvin, ale původně plánovaná recese se změnila v trapnou frašku zásluhou uřvaného spolku Klikin, Lečo, Shigor a Roger, kteří vpadli do trpasličí písně „Zlato, zlato“ a začali hulákat „Mexiko, Mexiko“, i když každé školní dítě ví, že v Mexiku jsou naleziště stříbra. Trapnější to bylo o to víc, že tihle Huróni byli pořadatelé a takovým excesům by měli naopak zabránit. Naštěstí jsem ještě předtím shlédl vystoupení Helenky Šebestové a Jolany Čermákové, pozdějších vítězů, takže mi nic podstatného neuteklo. Po vpádu barbarů jsem z malého sálu odešel a v klidu si prohlédl fotky Jána Žižky a dalších ve velkém sále, které mapovaly končící rok včetně loňského Fénixconu. Našla mě tam Šárka, tedy naše malířka Sheav, a vytáhla mne opět do čajovny (tentokrát jsem si dal Lapsang Souchong, dle Melkora „oblíbený čaj brněnských sci-fistu“), kde jsme dvě hodinky poseděli a pak se vydali společně domů. Po cestě s nákupním vozíčkem, naloženým CKČ, za mnou Šárka několikrát sbírala popadané slohy ze země, ale měl jsem je dobře obalené a ani nenavlhly.

Sobota 4. 12.

Technické pauzy a válečnictví

Ranní vstávání po pátečním začátku jakéhokoliv conu je pokaždé spíše poledním vstáváním, ale s tím se tak nějak počítá. Kupodivu jsem dorazil do Avanti už kolem jedenácté, ale protože Ivana Kuglerová vůbec nepřijela, místo její přednášky jsem zašel na oběd do hotelové restaurace. S jídlem jsem nespěchal, navíc Krušovice, ač tmavé, se musí pít pomalu, aby organismus nedostal šok, ale měl jsem času dost, chtěl jsem jít až na přednášku Lucky Lukačovičové v jednu. Jenže pořadatelé mě vypekli a přehodili Lucii s Vlastíkem Talašem, který zaskakoval za nemocného Kantůrka, takže nakonec jsem si dal ještě jedno pivo a přišel do velkého sálu až ve dvě na Martina Koutného, který přednášel o okrajových dílech sci-fi žánru – co lze ještě zařadit do sci-fi (či fantasy) a proč a co už tam podle jeho názoru nepatří. Padl zde termín „homeopatická sci-fi“, který zavedl Michal Bronec, aby mohl dobrou práci v CKČ zařadit do hodnocení, i když obsahovala pouze prvek SF. Typickým příkladem budiž „Život Briana“ a jediná scénka s jednookými mimozemšťany. Kdo neviděl, musí napravit.

Ve tři měla začít Saša Pavelková přednášet a ukazovat filmové hudební scény, ale kvůli pořadatelům, kteří se napřed někde zapomněli a když pro ně někdo zašel, tak nebyli dlouho schopni propojit techniku donesenou s místní, jsme nabrali půlhodinový skluz. Kvůli tomu posunu si vůbec nepamatuju, co vlastně Saša ukazovala, v paměti mi uvízl až další ukázko-

vý pořad Ďuro Červenáka, kde prezentoval nejlepší šermířské souboje ve filmu. Novinkou byla vystřižená scéna z filmu „Kill Bill 2“, kde Bill předvedl, proč je obávaným bojovníkem – hlavně proto, že je zákeřný a upravuje si pravidla pro sebe. Největším zážitkem se ale stala šermířská scéna z filmu „Rob Roy“, kde se bili Liam Neeson a Tim Roth, představující hrubou sílu a eleganci. I Červenák ji považuje za nejlepší.

V malém sále zřejmě probíhala předávka Ikarosu, pocek se Žambochem, předávka ceny časopisu Pevnost a další, ale na to nebyl čas, protože bylo třeba přinést kýbl s bowlí na party po Althingu. Sehnal jsem korzujícího Závíše, který během soboty rozlil po panáčích tři lahve různé skotské whisky, co s sebou tahal v igelitce, a vydali jsme se studeným temným večerem a černočernou tmou Lužáneckého parku do jeho bytu, kde jsem popadl desetilitrový kýbl a láhev sektu Bohemia a pomalým krokem jsme se vrátili zpět do hotelu Avanti. Se Závíšem se nedalo spěchat, ale zpátky to se zátěží ani nešlo. Za dvě hodiny, když jsme dorazili zpátky, jsem byl velice vděčný pořadatelům za půlhodinový skluz z odpoledne a Františce Vrbenské za další půlhodinu navíc v její přednášce, kterou odsunula začátek přednášky Františka Novotného „Kofeny válečnictví“ ze sedmé na osmou hodinu večerní. Bohužel mi kvůli tomu uteklo povídání Dany Krejčové o Fénixovi, ale s tím se nedalo nic dělat. František Novotný přednášel z papírů, jak má ve zvyku, což přináší podstatné výhody – mluví k věci a netápe a hlavně si můžete přednášku v klidu přečíst znova. Tuhle například najdete na Neviditelném psovi v sekci Mrožoviny, rozdělenou na tři části. I když nemůžu říct, že s přednášejícím ve všem souhlasím, některé výklady jsou realistické a velice mrazivé a rozhodně byla pro mne tato přednáška tím nejlepším zážitkem celého programu Fénixconu.

Conan ve Středozeří

Před vrcholem soboty, Conanem ve Středozeří, jsem si konečně pořádně prohlédl obrazy v malém sále, protože tam už oficiální program skončil. Hodně mě překvapilo, že Bety Tomashová, stará kamarádka našeho OVVv Pitera, o které jsem slyšel většinou v souvislosti s tvorbou webu a s počítači všeobecně, taky maluje, a to velmi dobře. V předsáli už bylo téměř neprůchodno, zatímco ve velkém sále se ženil Kojot. Kolem proplula Jolana v čemsi s tak hlubokým výstřihem, že jsem skrz něj viděl málem až na zem, ale slušelo jí to, může si to dovolit. Zahlédl jsem v jednom z křesel sedět Radka Dojivu, bývalého vydavatele a opravdového dinosaura, kterého jsem poznal až v době, kdy se SF už aktivně nevěnoval, a to jako protihráče v brněnské lize pétanque. Konečně jsem po několika letech řečí z doslechu identifikoval legendární brněnskou postavu Denisu, se kterou jsme našli společné téma hovoru; oba vyrábíme višňový likér. Nepoznal jsem z těch pár vět, co jsme spolu prohodili, proč je tak obávaná, ale všichni, kdo ji znají, mě zřejmě nevarovali jen tak.

Nalim a Dan, v programu nyní jako Jindřich Petrželka, se opět vytáhli a jejich téměř dokonalý „Ein Kessel Buntes“ z Conana a Středozeří namáhal bránice zcela zaplněnému velkému sálu – celkově prý na Fénixcon přišlo 300 lidí, tady byla

rozhodně velká většina z nich. Texty na populární dechovky byly opět k popukání, jen snad ta píseň o úchylném Sarumano-vi a jeho sexuálních hrátkách se skřety poněkud ulífla dobrému vkusu Nalimových fanoušků, byla příliš xenofobní. Nalim celou dobu běhal v dokonale odporné skřeti masce a musel se v ní cítit jako v plynové, ale dokázal v tom naplno křepčit a zpívat. Trochu to sice znělo jako zpěv Darth Vadera, ale o to lepší to bylo. Dan-Jindřich měl na hlavě a po těle omotáno několik metrů umělé zeleně a jeho zjev byl později vyhlášen nejlepším maskou conu. Pořadatelé Klikin a Roger se u meotaru tentokrát činili o sto šest a měli nemalou zásluhu na hladkém chodu představení. Můžeme si jenom přát, aby nás Nalim bavil svými pořady ještě dlouhé roky.

Oslavy, oslavy

Na tombolu a následný Althing jsem už nežůstal; jednak nikdy nevyhrávám, a pak nejsem členem Conan Society. Místo toho jsem byl odchycen Richardem Klíčníkem, slavícím své narozeniny, který mě odvezl do výtahu a do vyšších pater, kde se při otevření výtahových dveří mému zraku zjevila narozeninová VIP party v plném proudu – Vlastík Talaš s Michelle, většina pořadatelů s dlouhými nohama, Draky i Ellie, prezidentský pár, Klímovi se dvěma dítky a mnozí další, které nebudu jmenovat, protože už si je nepamatuju, ale hlavně tam byl stůl s okurkami a krabici plnými kousků klobás, domácího uzeného, sýra a rohlíků, který mě zachránil od smrti hladem, protože jsem nevečeřel a bděl jsem až do rána. Opět kolovala Klíčníkova obří plechovka ananasu se slivovicí, tentokrát ale nebyla dolévaná, takže se nikomu neudělalo nedobře. Příští rok si už konečně musím vzpomenout, že mám Richardovi přinést nějakou blbinu jako dárek, pořad mě zve a já mu ještě nedal ani ň.

Zdržel jsem se asi hodinku a potom jsem raději šel vyzvednout ze šatny kýbl s bowlí, protože Althing už pomalu končil. Musel jsem projít kolem ještě otevřeného malého baru, ale barmanka přesně poznala, co to v tom kýblu vláčím, a tak jsem jí dal ochutnat kelímek, aby komu neprotestovala, že nepijeme místní lihoviny. Loni byla na mei-danu ještě spousta vína a bowle se konzumovala tak po třech hodinách, letos ale nebylo nic a během dvaceti minut se po ní zaprášilo, ačkoliv vážně nebyla nic moc. Napříště přidáme méně vína a rozhodně žádné čerstvé mango, pouze konzervované. Hudba sice jakžtakž zvala k tanci, ale ve velkém sále se pohybovalo stěží deset patnáct lidí a na parketu maximálně pět, všichni ostatní klábosili, postávali a posedávali po předsáli, obou barech a restauraci, která byla stále otevřená – klobouk dolů, tak se má chovat správný podnikatel. Když jsme vyškřábali poslední zbytky bowle, zamířil jsem do baru v přízemí, který jsem ještě nenavštívil. S Marvinem jsme se usadili u barpultu a dali si každý koktejl, já svůj oblíbený Tequila Sunrise, který v různých barech míchají ze stejných ingrediencí pokaždé jinak. Až tady jsem potkal LKT, Heňku Galgociovou a Ivana Alákšu, nejspíš proto, že většinu conu trávili na baru. Pozoroval jsem v zrcadlových regálech docela slušnou zásobu skotských a bourbonů, ale nakonec jsem si poručil Jamesona. Kolem třetí ráno se mi začalo chtít spát, tak jsem se zašel rozloučit do čajovny, kde už Melkor pospával a hosté si čaj dělali sami,

ale ještě jeden Lapsang Souchong jsem si dal a nakonec jsem – opět se Šárkou, ale to byla náhoda – odešel až kolem půl páté. Než jsem zalehl, začalo svítat.

Třetí ročník Fénixconu se docela vydařil, neznám nikoho, kdo by si moc stěžoval, což je dobré znamení. Pořadatelé měli šťastnou ruku při výběru hotelu, což je polovina úspěchu; teď bude pro další roky důležité, aby rekonstrukce neproběhla jako na Santonu, kde zrušili polovinu kapacity a zbytek nehorázně podražil. Neméně důležité bude, aby Tunelář během roku zapomněl na problémy s organizací a vrhl se do dalšího ročníku s obnoveným elánem. Když zůstane zachována i finanční záštita Karla Soukupa, můžeme se za rok těšit na další pohodový prosincový víkend.

Miles Teg

Ted'con v Kyselém Prdeli aneb „jakýpak smutný vočíčko, když jsem pečená“

A pak, že Islington nepořádá vlastní cony!

O víkendu 17. – 19. 12. 2004 se v Horách Beraní Hlavy uskutečnil Ted'con, příležitostná akce pouze pro zvané, organizovaná jedním z velkých guru SFK Islington.

Sjeli se tam účastníci ze všech koutů republiky (asi není třeba podotýkat, že Hadati zase vyhrál volnou vstupenku...) a za přičinili tak prý historicky nejvyšší účast na Ted'conu.

Program byl zajímavý, bohatý a dobře zorganizovaný. LARP v zasněžených lesích kolem Kyselého Prdele byl jedním ze zlatých hřebů conu. Vsadím se, že ještě nikdo z vás neměl ani tušení o škodolibém nárudku Mimoňů, jejichž smrtelný útok spočívá v uchechtávání kolemjdoucích k smrti. Jejich území se dá poznat podle pestrobarevných značek na stromech...

Dalším nezapomenutelným zážitkem bylo promítání kultovního seriálu s prvky sci-fi „Pojďte, pane, budeme si hrát“ a dalších natočených skečů z minulých akcí. V mezičase se odpočívalo, tlachalo nad sklenkami dobrého vína, hrálo, zpívalo a ku podivu také pospávalo.

Přednášející Ellie a Mara vyprávěly příběhy ze Středozemě, které Tolkien nenapsal, Hadati měl opět s sebou Zeměplošský kvíz a Ellie nás potrápila otázkami z Harryho Pottera. (Mimo chodem, znáte kouzelné slovíčko? ... AVADA KEDAVRA!)

Společně jsme také sestavovali vládu Středozemě, což přineslo netušené výsledky.

Samozřejmě jsme jakseptiří oslavili Vánoce – Flad a já jsme obohatili kulturní dědictví Islingtonu o klubová trička a na oplátku byli obohaceni (pod heslem „milujte se a množte... svůj společný majetek“) o krásné keramické hrmečky.

Stravování bylo vynikající a levné, ubytování dalece převyšující úroveň všech českých conů.

A na závěr několik statistických údajů – návštěvnost conu sice nebyla stoprocentní, v pátek se zaregistrovalo dokonce jen 66,6 procent účastníků, ale v sobotu a v neděli dosáhla onoho historického maxima – 83,3 procent pozvaných.

Ať žijí malé cony!

Cellindra

Fénixcon 2004

Fénixcon, toho jména druhý, jinak v Brně con dvacátý. To už je docela úctyhodná tradice. A dvacáté pokračování stojí za reportáž. Tohle sice reportáž není, ale snůška Richardových osobních zážitků a postřehů jistě pobaví všechny účastníky conu, nebo nastíní všem nováčkům, jak obdobné akce probíhají.

V pátek jsem ještě před tím, než jsem s Dárečkem a Lucasem opustil Prahu v autě P. Pavelka, stihnul ve škole ulovit jeden zápočet, což mi dodalo pocit, že si ten con zasloužím. Okluzní fronta byla docela v pořádku, u benzinových pump jsme se nefotili, zácpa jen malá, nezdržela nás dlouho. Brno je rozkopané, to proto, aby v něm nebyla nuda. A ten jejich jediný tunel, ve kterém tak nudně srazilil Donutila, ten taky pro jistotu zavřeli.

Hotel Avanti je hned u Boby centra, docela střed města, dalo by se říct. Rozhodně je všude spousta hospod, což národ sci-fi ocení kdykoli a kdekoli. I cena ubytování byla velice příznivá. Kdyby vás zajímalo, proč místo obvyklých 1200 stála noc pouhých 350, tak za to může Honza Kantůrek. On se vždycky vymlouvá, že za nic nemůže, do Brna dokonce nedorazil, ale levně jste bydleli jen díky němu. Pán, jenž smlouvy podepisoval, je totiž scifista a byl těsně před rozvázáním pracovního poměru. Jeho jedinou podmínkou bylo, že chce vidět Kantůrka. Bohužel Honzík nám onemocněl, takže pán měl smůlu, což je mrzuté, pomalu bych se přimlouval, aby mu byla domluvena osobní audience u Mistra v Praze, jelikož by si to zasloužil.

Hotel Avanti se totiž ukázal jako ideální volba a to nejen díky již zmínované ceně, ale také pro skvělé rozmístění prostor. V přízemí restaurace v křídle jednom, v křídle druhém pak bar. Mezi nimi recepce, která tímto byla ve středu dění. K tomu do prvního patra vedlo jen pár schodů a v něm veliké předsálí s dalším barem a desítkami pohodlných čalouněných křesel a pohovek přímo nabádajících k lenošení a klábosení. Snad jediný problém byl s malým sálkem, kde nebyly zvukotěsné dveře a v pokračujících hodinách byl hluk z foyer velice rušivý.

Fénixcon je, stejně jako byly Dracony, scifistický svátek, nejen proto, že je Mikuláš. Sjedou se zde dinosauři a mají dostatek klidu, aby probrali celý uplynulý rok, nakladatelé odloží spory, a jelikož jsou zde skoro všichni z nich, může se fan dozvědět mnoho zajímavých věcí nejen o vydaném, ale i o připravovaném. V Brně vládla pohoda.

V pátek jsem se přihlásil do soutěže Hvězdná vrána, kterou naprosto rozbořil a dalo by se říci i ztrapnil Klikin a jeho banda, a tímto je veřejně kárám jak za soutěžící, tak za diváky. Bylo to vážně moc, chlapi. Z poroty jmenujme odborníka na filk Marvinu a ctihodného předsedu Nalima Lidochaze. Ti byli objektivní a Vrání získala Helenka Šebestová se svou písní a pantomimou Perníková chaloupka (pomáhala jí J. Čermáková). Chabá konkurence s hitovkou o Gumídcích ani s trpasličím šlágrelem Zlato (o Klikinovi už nemá cenu hovořit) prostě neměla šanci. Já jsem zabojoval s písní Nejsem neofan z muzikálu Pravidla, viz následující strana, čímž jsem si od poroty vysloužil zvláštní ocenění v podobě dvou litránků hodonínského, docela dobře

pitelného veltlínu. Helenka má svoji vránu a všichni jsme spojeni :-)

Pak už jsem se věnoval jen velmi lehkému popíjení, pozorování opilců (Byl jsi skvělejší, Bidlo!) a hovoru s Kájou Soukupem a inventářem brněnských conů Monikou. Vydržel jsem do dvou do rána, šetře se na sobotu, která bývá vždy náročnější.

Hvězdou večera byl ale bezpochyby **Martin Maxa**, který zažíval Jiříkovo vidění, když se ocitl zcela náhodou v hotelu plném sciifistů, kteří nejen že si z něj nesedli na zadek, ale díky Drákulce dostal zpět i svou dávku „nadhledu“ a arogance. Ke cti mu budiž, že četl Stalkera. Ale stejně, díky, Draky!

Vstal jsem docela brzy, neb Egon Čierny a Láďa Kejval, u kterých jsem, já mizera stará, bivakoval, měli zaplacenou snídani a já povstal s nimi. Stihnul jsem proto kus **Pagiho přednášky o recenzování**, jen jsem jaksi nepochytil, pro koho byla určena, když ti, kteří tam seděli, to stejně všechno věděli (aspoň doufám). Ona **linie workshopu byla stejně jaksi podivně zapadlá a prostorově nevýrazná**.

Pak jsem si na chvíli zaskočil do téže místnosti, tentokrát na besedu s nakladateli, ta byla zajímavá více než velmi. Komparace poznatků z různých stran a velmi pěkně zabalené konverzační ostny dodávaly povídání dynamiku a živý rozměr, takže se posluchači rozhodně nenudili. Zde se zúčastnil **Laser, Polaris, Poutník a Talpress** (jsou podle abecedy, aby se nehádali!o))

Na řadu přišlo prohlížení oživlých mrtvol, tedy vstávajících přátel, plkání na křeslech, úsměvy a vražedné pohledy, upřímná radost ze setkání i famózní herecké výkony a přetvářka, tedy přesně to, co činí conem.

Zmíňme **čtení Helenky Šebestové** z obou překladů Hymana Kaplana, jen je škoda, že se dostavili jen samí dinosauři, kteří knihu beztak četli a to ne jednou. SF omladina, jež by měla číst tuto knihu povinně, aby pak poznala kvalitní překlad a nebyla s to tolerovat to, co se občas na pultech objeví, pochopitelně hloučela ve foyer a řezala se po hlavách klacky.

Následovala **ukázka z připravované Zeměplochy** uvedená omluvným dopisem Honzy Kantůrka, v němž nás ubezpečil, že se ho ještě tak lehko nezbavíme a že na nás na všechny myslí. Má velké (nejen) srdce. Nová Zeměplocha bude z klasičtějších, podle námětu by mohla připomínat *Pravdu*.

A pak následovala **tajná výprava do Ivančic**, kde se konala schůze Klubu přátel uzeleného Richardova tatínka. Zsvěcení vědí, nezsvěcení se v noci převalují, aby se dozvěděli. Přivezli jsme zpět proviant na mou tradiční oslavu narozenin, kde se opět mihnul téměř každý, jenž pro mě něco znamená a já jim tímto děkuji. Ti, kteří se nedostavili, prohloupili, teplé uzené a čerstvé klobásky byly vynikající. K tomu nová tradice vylepšeného ananasového kompotu a pohoda byla úplná. Jen doposud každý rok oslava trvala celý večer, zatímco letos pouhé asi tři hodiny a už nebylo co jíst a pít. (Podle Zdeňka Rampase se již natolik institucionalizovala, že si ji lidé zařadili do programu jako další z přednášek, popřáli, poměli se a vyrazili na další program. Podle mě to bylo i tím, že letos bylo odpočinkové kolo před mým čtvrtstoletím příští rok:o))

Ale abych byl upřímný, uvítal jsem to, neboť **Lidochazova přednáška o původní verzi Pána prstenů** i s originálními ukázkami zname-

nala bezesporu vyvrcholení sobotního večera a já ji díky rychlosti gratulantů také stihl. Nalima nelze než pochválit za jeho úžasnou invenci a skvělé nápady, kterých je doopravdy mnoho a na rozdíl od jiných recesí a parodií drží vysokou úroveň bez byť nepatrného zaškozbrtnutí či šlápnutí vedle. Jeho verze se do zajista vyrovná i parodii *Za pár prstenů* a je z ní cítit vysoká znalost tématu, bez čehož se parodie dělat nedají, což bohužel v české komice chápá málokdo. Nalim na Novu! křičím já. A nebo alespoň na Sauronnovu!

Následovala **tombola** pod taktovkou Jardy Mosteckého, opominul bych klidně všechny ceny (sám jsem vyhrál *Primitivní astronauty*, takže je mám už třikrát), za ocenění stojí ale přidávání marcipánových hádků, kteří byli velice jedlí. V Brně je marcipán tradiční, běžně je k dostání Brněnský drak. Asi byl pro potřeby conu příliš veliký, byli hádci. Hlavní cenu tvořil talíř kuřecích řízečků, vyhrál ji Dáreček, jediná a pravá povolaná osoba, entusiasticky se s námi podělil. Vymluvil jsem se na narozeniny a šel si víckrát :-)

Pak už zase klasické coní veselí, tentokrát s poněkud rozostřeným pohledem, nešetřil jsem se zas tolik jako v pátek, ale díky svědomité přípravě v podobě klobás a uzeleného jsem byl dostatečně uzemněn, aby se mi nemohlo nic stát, takže poté, co jsem odešel asi o půl čtvrté spát, probudil jsem se cca v půl deváté a měl strašný hlad. Jinak jsem byl křepký jako... hádek?

Pak už jen naložení do auta, zneužití JWP k cestování v prostoru (Jiří nejel zrovna pomalu a měli jsme pět radarů. Vždycky už si chystal peněženku, ale když jsme jeli kolem odchytu, policisté se teprve chystali zahájit lov. Bylo to jak z Indiana Jonese, když se za ním vždy zřítí strop!) a návrat do Prahy.

Con byl doopravdy pro náročná a znalce. Náročnost hodnotím dokonce známkou 8/10! A kdyby se porouchaly výtahy, bylo by to 10/10! Díky, Šamane! Přejí ti do nového roku o několik řádů lepšího zaměstnavatele a klidný spánek až do příštího Fenixconu!
Richard Klíčnik

Z muzikálu PRAVDULA

Nejsem neofan a to mě nejvíce bolí

Mohlo to být fajn

Však svazek jakýkoli

Vašek mi nenabíd

Bez něho nemám proč tu být

Je to Pravda volé

Sliboval všem mnohé

Teď nezbyvá než pít

Řekni Áno

Řekni Áno

Ať můžu šťastný být

A na Parcon zas jít

Odhlasováno

Čtenářský deníček (můj)

Předem se PT čtenáři omlouvám, že část textů vznikla jako recenzní posudky, a tak občas píši o tom, jaké by dotyčné texty mohly být, a nikoli jaké jsou.

Na začátek se pokusím něco pochválit, pak by již nemuselo zbyvat místo :-)

McATRIX RECESED

Nebývá zvykem referovat na stránkách IK o produkci mainstreamových vydavatelů, kteří zabrousí do hájenství SF, jen aby občas vyzobli některou z lukrativních rozinek, ale jinak se na životě komunity nijak nepodílejí. V případě Arga a výše uvedené knihy však učiním výjimku. Jednak by mohlo být ještě hůř, knihu by mohli „vydat“ (dá-li se v jejich případě použít tohoto dost přesně definovaného termínu) u Classiců, a pak (a hlavně) pro šťastnou ruku Arga při výběru překladatele Jiřího Popela, který si s textem opravdu vyhrál, a věřím, že do češtiny převedl tolik humoru originálu, kolik jen bylo možné.

Hlavně díky jeho překladu jsem si z četby odnesl dojem, že Mcatrix je v mnohém (ne jen v použitém jazyce) lepší než jeho filmová předloha. Uznávám, že by bez ní nemohl existovat, ale když budu srovnávat překvapivost zvrátů a celkové rozuzlení společné výchozí zápletky, které vám ale neprozradím, vychází z toho film jako dost banálně navršená kupa klišé.

Mcatrix recesed, Robertski Brothers, Argo 2004

2021: Pražská odyssea aneb smrt chudákům

Píše se rok 2021 a do České opričtiny přilétá Čechoameričan Olin Vondráček, agent multimiliardářky Moniky, vnučky Harlana Allisona. Monika propadla svému novému koníčku, totiž sexuálním hrátkám s naklonovanými slavnými osobnostmi minulosti. Protože je v bigotní Americe klonování zakázané a obyvatelstvo České opričtiny považuje genetický kód Karla Gotta za národní poklad, musí se obchod mezi impériem Allisonů a pražským místodržícím Juanem Ismailovičem Borsakovským (bojarem cara Dolgorukého) provést v tajnosti, a to je hlavním Olinovým úkolem. Klon však ještě není zcela připraven a tak Olin dělá společnost Borsakovskému a dokonce jej následuje při výkonu carské moci, například během inspekce v mamutí firmě Metro-Skanska, jeho prostřednictvím se tak dozvídáme mnohé o fungování státní správy, politice a životě v Praze a jejím okolí ani ne za dvacet let...

Čtenář by mohl odhalit i jistou (vzdálenou) podobnost s Líhní Mirka Žambocha. Vystupují zde superhrdinové z jiných knih, Hulk, který si nechal upravit vizáž i muskulaturu podle prastarého komiksu, autor používá mírně pozměněných existujících jmen, zde ovšem nikoli scifistů z okolí Krakatitu, ale hlavně politiků. Prezident české opričtiny DrSc. Grebníček III, exministr Živčák, šéf Metro-Skanska playboy Březovský atd.

Děj, dá-li se vůbec o nějakém hovořit, je jednoduchý a nezajímavý, možná, že úmyslně. Olin je přitahován k náhodně známé Vendule Ptáčkové, dokonalé dvojnici jeho šéfy Moniky. (Co jej ale láká na Monice, krom její nedosažitelnosti, se nedovíme.) Vendula se s ním ráda vyspí, už jen to, že se zná s někým, kdo mluvil s místodržícím, vede k jejímu povýšení... Ani její ná-

silnický chlapec srbského původu Srečko, šéf ochranky jedné z pražských veličin, nezpůsobí žádné komplikace, nejdřív je na srazu motorkářů a pak ho zabije Hulk...

Motivy jsou jen nahozeny a hned zapominány, Vendulino dvojnictví, možné nebezpečí od balkánsky žárlivého Srečka, nic není dotaženo do konce, vlastně by se nic nestalo, kdyby to autor vypustil, jen by i tak tenká knížečka byla ještě tenčí.

Autor má smysl pro šokující detaily, které však častým opakováním či spíše vršením ztrácejí na účinku: v Praze je již zase módní oslovení soudruhu, Vendula bydlí v garsonce v bývalém kostele sv. Václava na Smíchově, adaptovaném na levné bytovky, její vedoucí doklepává posledních sedm let do důchodu, je mu již sedmdesát pět, a tak dále a tak podobně...

Tenká stodvacetistránková kniha se hemží překlepy, ale má kupodivu docela pěknou úpravu a sazbu. Cena dle webové stránky www.estrella.cz činí 99 Kč, lze-li ji sehnat v běžném knihkupectví, nevím.

2021: Pražská odyssea aneb smrt chudákům, Armand K. Paul, Estrella Bonita

Punk fiction

Dalo by se možná teoretizovat nad knihou jako celkem, ale protože jsem dost dobře seznámen, s jakými problémy musí editor v oboru české SF povídky bojovat a jak malý výběr má k dispozici, rozeberu raději jednotlivé povídky.

Punkva

Povídka Leonarda Medka se na začátku jeví jako dobrý originální otvírák (sbírky), snadno ji odpustíte bludy, které šíří o mobilech, i to, když na straně 17 rázovitý bijec myslí na své setkání s *militantní vodnoží Svědků Jehovových*, kdy *sotva stačil plnit zásobníky*. Zásobníky se během přestřelky vyměňují, kdo je musí plnit, obvykle již na nic nevzpomíná. Následuje pár hezkých odkazů na Matrix a Lovecrafta, veselá akční scéna ve starém Karlíně a pak najednou takový podivný konec, připadáte si trochu ošizeni...

Takhle kdyby hrdina visící na háku pochopil souvislost mezi Děťmi noci a prastarou rouhavou hrůzou (proč si jej najali zrovna oni?, povídka by se nezměnila, ani kdyby byli z Armády spásy, stačilo by vymyslet jiný důvod, proč nemohou akci udělat osobně :-). Třeba kdyby nahlédl do myslí Shoggotha a alespoň během odkapávání nazřel nějakou spojitost mezi upíry a nevýslovnou hrůzou starých bohů...

To by pak bylo jiné kafičko.

Podobnou lovecraftovskou variaci jsme si mohli přečíst od Ch. Strosse v Ikarii 10/2003 (*Ještě studenější válka*). Na počet normostran jde o porovnatelné texty, ale rozdíl je asi jako mezi Mexickou a Svěrákovou Jízdou.

Lady in Blackout aneb Rox'n'Roll v černém

JWP vystříhl svou další cyberpunkovou báseň v próze. Těžko jej s něčím srovnávat, je to kyberpunk sui generis, založený na narážkách a odkazech na jiná populární díla, která mu v poslední době začínají oplácet stejnou mincí... Snad by ale pomohlo občas sršatce ukáznit, některé odkazy působí už tro-

chu nadbytečně, potažmo hloupě. Viz strana 63, skoro celý druhý odstavec odkazující na neexistující filmy Rocky VI a Choking hazard: New flash.

V závěru se vnučuje biblické Budiž světlo, ale kupodivu je v posledním odstavci nenajdete. To je asi nejpádnější důkaz toho, že se JWP vyvíjí, i když právě na této práci to není příliš patrné.

Konec cyberpunkového věku

Jirka Pavlovský použil svou několikrát vyzkoušenou metodu založenou na odstřelu žánru, kterému momentálně věnuje svou katovskou péči. Možná bezděky se dostává dál než větší na ostatních povídkách, po přečtení jeho práce jako byste přečetli všechn český cyberpunk (a jeho parodie je zároveň českým vrcholem žánru), všechny jeho (oprávněně odmítavé) recenze i teoretický rozbor celého sub-žánru.

Sestup, Mojžiši

Zde jen ocituji ze svého záporného posudku na tuto povídku, který pravděpodobně vedl k jejímu nabídnutí do jiné sbírky:

Je to dobře napsané a možná to jen přesahuje mé chápání. Pokud se shodneme, že cyberpunk je psaní ulitých autorů, kteří ulitým způsobem píšou pro ulité čtenáře, tak se na povídce nemusí nic měnit. A s odkazy na McLuhana to Ivan Adamovič určitě pochválí.

Nicméně, sotva jsem z textu nabyl dojmu, že Orbit je místo, kam se zaslávají průseraři, tak se dovidám, že jde o nejlépe hlídaný objekt světa, chci-li si pak uchovat víru v autora, nutně ztrácím důvěru v rozumový potenciál hrdinů :-). Ti občas v hospodě teoretizují o něčem jako převrat a ejhle, když se jeden dostane do maléru, tak se to hodí. Asi je snazší svrhnout režim než se schovat před policií. Celé mi to připadá jako jít s kanónem na vrabce.

Je to tedy jen popis komplikované sebevraždy? Bylo cílem autora napsat o bezvýznamném činu skupiny bezvýznamných (a dokonce neinformovaných) ztroskotanců?

Nemohlo by to být tak, že vše byla provokace a hrdinové byli celou dobu manipulováni, je to síce banální a dost profláknutá pointa, ale řekl bych, že pořad logičtější než stávající. Jedna z postav (co třeba třeba vypravěč, ale to by bylo silné kafe :-)) to hrála na obě strany. Pak by alespoň ostatní nevypadali jako idioti a jejich chyby by byly ospravedlnitelné. Celé by se to režírovalo z Orbitu, z důvodu poklesu sledovanosti jejich telenovely. A protože jde o autenticitu, herci nesmějí vědět, že jsou herci. A protože ani pro Orbit není zabíjení poldů každodenní záležitostí, tihle herci si to vyžerou... Závěrečná snaha dostat do vysílení pravdu a realitu se změni jen v další populární liveness.

Tak jste si přečetli, jak bych to napsal já, kdybych to uměl, a teď si přečtete Jakuba Macka, odvážíte-li se :-).

Deux ex machina

Ačkoli editor v úvodu říká, že se na něj v knize nedostalo, Filip Gotfrid se zřejmě nechal inspirovat steam punkem. Napsal docela dobrou povídku, jeho učitel (a dedikant) by se za ni nemusel stydět, ale znám několik, které se Filipovi povedly lé-

pe. Budu se ho muset zeptat, proč po útoku mutantů na obrněný vlak vylepšoval tento pro jízdu po poušti, místo aby nechal své jinak velmi bystré hrdiny rozebrat koleje za vlakem, opravit těch pár metrů poškozené trati a jet dál po kolejích, jak se sluší na železnici. Snad aby to celé vyznělo verneovštěji?

Sandyho pomsta

V této povídce se Vlado Řišovi podařilo naplnit definici českého krmného (spotřebního) kyberpu(n)ku bezezbýtku. On tu definici jenom nenaplnil, on ji přímo vytvořil. V kulisách vypůjčených z Neffových zakázaných technologií se v tunelech metra a labyrintu Síťe brodí v posilovnách namakaný hrdina, bojující proti tuctovému spiknutí megakorporací ozvláštňených přesmyčkami jmen známých z rubrik Ikarie. Jedinou pozoruhodností díla je, že se v něm ale vůbec nic nestane. Asi proto, aby si čtenář mohl vychutnat neotřelá přirovnání jako to na straně 178: *V mracích se udělala díra a slunce pářilo, jako když bouchne kerazit v zadku.*

Capricorn 70

Tahle povídka Petry Neomillnerové mi způsobila asi největší zklamání, ne že by byla tak špatná nebo dokonce ve sbírce nejhorší, ale tolik slibovala a tak nadějně začínala. Zdálo se, že tady někdo dokáže z cukrkandlového světa Babylonu 5 či Hlubokého vesmíru 9 (už jsem dlouho žádný neviděl a čas setřel jemné rozdíly) vykresat silný příběh s realistickým hrdinou (...) není moc v pohodě po nocích vytloukat příznání z pašeráků, pouštět dealerům do koulí proud, jíst umělohmotná jídla v kantýně (...). Není to moc v pohodě a vlastně bych to ani nedělal, ale (...) když někdo pouští proud do koulí vám, je to mnohem, mnohem horší.

Bohužel chyby, které se začaly objevovat spolu s bílou a extrémně jemnou kůží hlavní hrdinky, se už jen hromadí a něco jako závěr či pointu příběhu nemá ani náhodou.

Krev kyborgů

Povídka Mirka Žambocha, podle zásady nejlepší (či nejčtější) na konec, sbírku uzavírá. Jde o nepříliš objevnou variaci na Chandlerova Phila Marlowa, ozvláštňenou prostředím Česka v EU blízké budoucnosti. Hrdina, polda po úrazu, umístěný do těla kyborga, zjišťuje, že jeho šasi je neobyčejně odolný model a že jej někdo využívá ve vlastní hře. Autor bohužel nezvládl ich formu a čtenáři neprozrazuje mnohé, co by měl jako hrdinovo alter ego vědět. Pointa-rozuzlení, neobyčejně zdařilá, chce se říci dokonale zkonstruovaná, potom působí trochu dojmem králíka vytaženého z klobouku.

Punk fiction, vybral a sestavil Antonín Kudláč, MF 2004

Sarkofág v. 1.01

Stručně, o čem to je: V prologu kdosi celkem nahodile a mechanicky pomocí jakéhosi expertního systému vybere ze 176 adeptů našeho hrdinu. Tím je nezaměstnaný (intelektuál), který se baví stavbou svého fantastického hradu Horsten (Horský osten) a pobytem v něm. Pozve k sobě další obyvatele kyberprostoru, v němž je hrad realizován, a svou dívku Teu. Ta

ale nepřijde, dá přednost své práci a zároveň koničku, vytváření něčeho jako virtuálního divadelního představení.

LaFayette, tak se hrdina jmenuje, ji po představení umluví k (poslední) schůzce, dostal místo v Netrexu u pána světa Cicera, jakéhosi Bila Gatese budoucnosti. Tea neschvaluje jeho touhu něco dosáhnout i za cenu služby pro korporaci spotřebovávající její starý svět.

V Archeonu se o L. stará imigrační agentka Talitha. Ta jej seznámí se svou smluvní sestrou Mirach. Snivou dívkou, která také slouží velkokapitálu jen se značným sebezapřením. Rychle se sblíží a společně zjistí, že L. není obyčejný přistěhovalec, ale že má kategorii AA, kterou mohou udělit jen šéfové z blízkosti samotného Cicera, a zároveň že se mu někdo snažil zabránit do Archeonu odcestovat.

Spolu s Mirach si užívá výhod (v) Sarkofágu, zařízení pro celotělový kontakt s virtuální realitou, ten už není jako ve své chudé české domovině omezen na brýle a rukavice :-)

Pak s L. naváže spojení tajemný Gottschalk, dávný hackerský protivník Cicera a jeho Netrexu z doby, kdy to byla jen jedna společnost z mnoha. Varuje jej před nespecifikovaným nebezpečím, ale spíše tím (a svým zatčením) urychlí pátrání, které L. pomocí Sarkofágu přivede k projektu Styx, kde požádá vstupní rutinu ve tvaru kostlivce, aby jej převezl na druhý břeh.

Mirach pak již najde jen jeho tělo. L. je mrtev.

Mirach uspořádá L. pohřeb a na Horstenu potká i Teu a pak pátrá po příčině smrti svého milence. Zjistí, že sarkofág v době jeho smrti vysílal do míst, kde by nemělo být žádné přijímací zařízení. S pomocí hackera Recala se tam dostane, jde o léčebnu technofobií, proto by tam nemělo být nic složitějšího než konvice na kávu, ale M. se studnou spustí do podzemí, pajcrem umlátí jednoho člena obsluhy a zjistí, že je v obrovském komplexu na snímání a převod lidské osobnosti do streamu, virtuální reality.

To se samozřejmě přihodilo L., byl vlákán do projektu, který jej znovu konstruoval nyní již jako bytost myslící a tedy žijící prostřednictvím virtuální reality světové sítě. Do kontaktu s ním vstoupí sám Cicero, který mu vysvětluje, jak je pro Netrex právě on důležitý jako streamový agent v boji se dvěma nepovedenými, zešlivilšími konstrukty, které vězní otisky mnoha lidských bytostí uložených v síti.

Mirach se pomocí tří „oříšků“ od Recala rozhodne zlikvidovat server, kde se experimentuje s lidmi, netuší, že v něm jako necront žije i to, co zbylo z L.

Ten se zatím vydává do boje s datovými démony. Zjišťuje, že o totéž se snaží již několik agentů bojovníků, mezi nimi i Gottschalk, kteří se ani moc nezlobí, že jim byla odebrána jejich těla a „žijí“ již jen ve virtuální realitě. Společně zvítězí díky některým L. dost náhodným a nepředvídatelným vlastnostem.

Cicero na poslední chvíli ukecá Mirach, aby neničila jeho laboratoř, a LaFayette je potom, co si pomocí Sarkofágu popovídá na lesním palouku pod Horstenem s Mirach, světu představen jako první nesmrtelná, v síti žijící bytost.

* * *

Rozsah díla vzbuzuje dojem, že jde román, vpravdě jde však spíše o povídku:

■ pouze tři postavy mají nějakou psychiku,

■ ač to podle výše uvedeného výtahu tak nevypadá, dílko je velmi statické, skoro nic se v něm neděje,

■ závěr vypadá jako pokus o pointu.

Ale ani jako povídka to moc nedorazí pohromadě.

Na počátku je L. takřka náhodně vybrán a na konci se mu (i čtenáři) sugeruje, že si celou dobu přál opustit reálný svět a stát se kybernetickou entitou a že proto má nějaké zvláštní předpoklady. Ty jsou ovšem naznačeny tak mlhavě, až jsou nedůvěryhodné.

T. S. Eliot v jednom eseji píše, že aby mohla být Romeova láska k Julii tak silná, musel předtím prodělat menší karambol s jinou. O té se ale u Shakespeara nedovídáme víc než jméno.

Tea je naopak centrální postavou první části knihy, aby pak vymizela a objevila se bez nějakého následku jen na pohřbu.

Pokud je L. něčím výjimečný, nemohla by být třeba agentkou, která mu vnukne odchod do Netrexu, jako ona poslední kapka, kterou je její chování k L.

Finální souboj s datovými démony probíhá jen ve virtuálu a jde již o několikátý pokus, předchozí byly neúspěšné nebo skončily vítězstvím démonů. Nemohlo by to, co vede k jinému výsledku, vedle pochybného příspěvku L. výjimečnosti, nějak pocházet i z vnějšíku. Že by Mirach použila jeden ze svých oříšků nikoli k sabotáži, ale podpoře L., když se konečně doví, o co jde. Obě izolované akce by pak dostaly nějaký společný smysl a zpevnilo by to i celou strukturu příběhu. Vyváženosti díla by prospělo, kdyby se na konci knihy nějak projevila i Tea.

Sarkofág v. 1.01, Robert Blanda, Triton 2004

Zdeněk Rampas

Jana Rečková: 24 a 1/2 hodiny denně

Do české literatury již vstoupilo dosti lékařů, od Helceleta přes Vladislava Vančuru až k Miroslavu Holubovi. Nyní se k nim připojuje pražská neuroložka Jana Rečková originálním a kultivovaně napsaným příběhem lékařky – vědmý, odehrávající se v posledních letech rozkládající se komunistické totality. Oči-ma hlavní postavy Žorž, *šedé myši* bez rudé knížky a tudíž odsouzené k věčnému outsiderství, je čtenář napřed konfrontován s otřesnou úrovní „socialistického“ zdravotnictví, avšak rychle je vtažen do děje, jehož osou je souboj sensiblní Žorž a sadisty s démonickými vlastnostmi, který vraždí své manželky a úspěšně sesílá prokletí smrti na každého, kdo ho podezírá. Rečkové kniha není ale jenom skvěle napsaným magickým románem z prostředí, které je „magické“ samo o sobě, nýbrž i líčením osudu odlišného jedince, kterého musí „bolet“ každá forma světa, což si Žorž hlavně uvědomuje během spontánních transů, při nichž nahlíží do budoucnosti po roce 1989. Ani největší racionalista nemůže popřít, že magie je přinejmenším kulturní fenomén a v každém člověku kdesi hluboko „cosi“ dřímá - ať už zlé nebo dobré. A právě o probuzení tohoto „cosi“ Rečková, která si již vydobyla renomé mezi čtenáři SF literatury, píše s nebývalou povolností. Mimochodem, její román přímo volá po zfilmování, vznikla by mnohem hlubší a děsivější výpověď o komunistickém režimu než legráckovitě *Pelíšky* nebo *Pupendo*.

František Novotný (pro LN)

„Nová“ Ikarie

Nová grafická úprava po čase opět vyvolala něco jako zájem o tento časopis a dokonce i diskusi, ve fanouškovských médiích. Nenechal jsem se odradit odpudivou grafikou, ale naopak jsem proti svému zvyku přečetl podstatnou část Ikarie leden 2005 (mimočodem, povšimli jste si toho nenápadného přechodu z číslování na název měsíce, Ikarie se tím alespoň vnějškově přiblížila k zářným vzorům jejího managementu Spy, Quo či Xantypě).

Zahraniční povídky

Tomáš Richtř, překladatel Swanwickovy *Legie v čase*, by si měl uvědomit, že k překládání nestačí jen slušná znalost angličtiny a češtiny, ale že je třeba vědět něco i o historii a kultuře anglosaských zemí. Pak by se mu nestalo, že připomínku Velké hospodářské krize ve třicátých letech přeloží slovy: *Před Havárií vedla domácnost s trojčlenným služebnictvem (...) Nebyť Deprese, zastávala by určitě mnohem lépe placené místo než to, které měla teď.*

A pokud to neumí překladatel, snad v Ikarii existuje nějaká redakce...

Následuje překlad povídky Valeria Evangelistiho *Hnízdo Kappa* od Lenky Staničkové. Nedůvěra ve mně vzbudila hned šestá věta: *Přeskočil jedno z těl uspaných psů.* Co to bylo za pozoruhodné hafíky, něco jako ti z Ohně nad hlubinou, jedna mysl (teď uspaná) ve více tělech? Ale kdež, překladatelka pravděpodobně podlehla italské stavbě věty a chtěla jen říci, že *Přeskočil jednoho z uspaných psů.* Když ale na téže straně čtu (...) *ustrášené oči nahé japonské dívky, která právě uspokojovala chlupaté tělo tlustého muže (...)* začnu se ptát, co to s těmi těly pořád má?

A co si myslet o závěrečné poznámce překladatelky: *Větší na reálii v této povídce je založena na skutečných událostech. Autor jen dotáhl do konce jejich možné důsledky.* Pochybuji, že na to přišla sama, nejspíše jí to poradil sám Evangelisti, který si tak asi chtěl pojistit, že se rozpomeneme na to, jak Fujimori předešel svou dobu a zajistil, aby nejen autor, ale všichni, kdo ctí zásadu: o mrtvých jen dobře, mohl o komunistickodrogových teroristech, kteří obsadili japonskou ambasádu, mluvit tak pěkně :-).

Česká povídka

Martin Bastl se v povídce *Zapomeň na brigády* pokouší experimentovat s formou, místo tolik oblíbených kuchařských receptů prokládá text pravděpodobně z internetu staženými návody na výrobu otravných plynů a výbušnin obzvláště vhodných pro teroristické příležitosti. Neví, že pro hydrogenkyanid máme krásné české slovo kyanovodík a pro amonium nitrát používáme spojení dusičnan amonný, a nevadí to ani přísnému strážci a uchovateli správné češtiny J. Jiranovi, který se o pár stránce dál dovolává komunistického koryfeje Zdeňka Pluhaře.

Odpustil bych si tohle takřka hnidopišství, kdyby mě povídka nepopudila druhým formálním experimentem. Ve snaze dostat do čtenáře nějak nenásilně informace o Rudých brigádách začínají odstavce důležité pro členění povídky větami typu: *Rudé brigády popravily první oběti v roce 1974 a já dosnídal v pátek před půl devátou.* Poprvé mi to přišlo zajímavé, podruhé komické, po třetí hloupé, a pak mě to už jen iritovalo...

Kupodivu rozhovor s autorem, vítězem loňského Ikarose, nevyznívá zdaleka tak hloupě, jak by se po přečtení povídky dalo očekávat. Pokud neuvěří, že má psát zrovna takhle, protože se to líbí v Ikarii, nejspíš má ještě naději.

Nevím, jestli ještě najdu sílu číst dál, ale řekl bych, že mezi obálkou a obsahem zase tak velký rozdíl v kvalitě zpracování není. Uvidíme, co číslo 2, pardon únor.

Zdeněk Rampas

Proč máme...

(Nová vánoční povídka)

Milí děti, na počátku všeho nebylo nic, existoval pouze Heisenbergův princip neurčitosti. Nebyl váš tatínek ani vaše maminka a nebyli jste ani vy sami. Byla pouze nehota-nehmoty. Neexistovaly ani časoprostor ani čtvrtý rozměr, protože je nebylo čím změřit.

Teprve když v sobě našly zalíbení některé atomy, mohly vzniknout první jednoduché molekuly, pak bílkoviny, buňky a z nich prvoci, druhoci, třefoci a čtyřoci. Ti pak vytvořili prvohory, druhohory, třetihory a čtvrtohory. Toto dělení však není přesné, hranice mezi jednotlivými obdobími část organismů překračovala.

Všichni prvoci z prvohor nevyměřili hned, někteří jejich potomci žijí dodnes. Takto vývojově úspěšní byli například láčkovci, energeticky zvláště úsporné organismy. Láčkovci, jak známo, vypadají jako dvouvrstvý trávicí vak, vzniklý pravděpodobně z jednovrstvého buněčného slizu, původně rostoucího snad na plochém kameni, který se přehnul a obalil kolem potravy. Když ji strávil, obrátí se naruby a tráví zase to, co se jim mezitím nacytalo na kůži, zatímco na vyvržené zbytky chytají další kořist. Představují tak funkční model neexistujícího jednotaktního motoru, v kterém – na rozdíl od motorů dvou a čtyřtákních – probíhá sání i výfuk atd. současně.

Protože láčkovci pořád žrali a nezdržovali se zbytečným kamarádčiváním s jinými obyvateli moří – jako nálevníci se sasankami (původně sosankami) nebo dírkovci s pindíkovci ev. bičíkovci –, bylo jich za chvíli všude plno a koukali, jak z moře vylézt a osídlit pevninu.

Na to nemuseli mít zas až tak veliký mozek, aby pochopili, že bez nohou toho na souši moc nenachodí. Obrátili se tedy na starou známou evoluci a ony jim za chvíli narostly. Jenže, protože i ty nejkrásnější nohy někde končí, tak jim zároveň s nohama narostla i ...

Tak z láčkovců vznikli prdeláčkovci, naši přímí předci. Láčka se nám časem přeměnila na žaludek, který se naruby obrací jen občas, jako připomínka. Ale ta ... nám už zůstane navždy.

Josef Dneboský (1. XII. 04)

KWARK

1/2005

Anglické slovo „global“ má vyše 400 rokov, ale nijaký väčší slovník nedefinoval výrazy 'globalism' a 'globalisation' až po Websterov v roku 1961. Výraz „globálny“ prestúpil zo science fiction do bežnej slovnice v roku 1966, keď prvé družicové fotografie ukázali z vesmíru planétu Zem ako jedno miesto. Predstava „planéty Zem“ je dnes všadeprítomná: aj Internet Explorer oznamuje rotujúcou zemeguľou, že program pracuje.

Globalizačná fantázia

Najstaršia globalizačná fantázia je túžba po svetovláde. Megalomani od Alexandra Macedónskeho po Hitlera snivali o súkromnom vlastníctve sveta, zjednoteného pod opátkom čizmy.

Globalizácia je geopolitická koncepcia, vychádzajúca z utópií o spojenom svete. Z utópie si každý môže odkrojiť, koľko dokáže. Pohľady na globalizáciu sa odlišujú podľa politického stanoviska, hospodárskeho prospechu, teoretickej analýzy, ba aj podľa miesta bydliska. Globalizáciu ináč vidí majiteľ dvoch áut a troch televízorov ako polonahý Indián v povodí Amazonky. A ešte ináč ju vidí filozoficky naladený spisovateľ, ktorý môže písať o notoricky prorokovanom konci dejín, o šťastnej dobe pečených holubov, čo samy lietajú do úst, alebo naopak, o konci ľudstva, čo zničilo samo seba alebo sa zmenilo na čosi, čo už nie je ľudské.

Historickú nádej technologickej utópie hlásali Američan Asimov, Brit Clarke, Rus Jefremov aj stovky ďalších autorov. Dokonca ani antiutópie vždy nepochybovali o zasľúbenej budúcnosti zjednoteného ľudstva. Milióny čitateľov optimisticky vedeli, že ľudstvo je len jedno a svoju budúcnosť drží vo vlastných rukách. Samozrejme, musí to byť zjednotené ľudstvo.

Každá doba má svoje čarovné slovíčka: demokracia, socializmus, sloboda. ZSSR aj USA vyznávali ideál pokroku. Sloboda súperila so slobodou, demokracia so demokraciou a pokrok s pokrokom. Utópie sa v praxi odlišujú názorom na to, kto má byť ich majiteľom.

Vesmírna demokracia americkej science fiction sa podobala na USA a kozmický komunizmus sovietskej vedeckej fantastiky na ZSSR. Obyvatel'ov „tretieho“ sveta sa na ich názor neptýl nikto a to sa takmer nezmenilo. Zmenili sa slová. Objavili sa nové: globálna dedina, globálna ekonomika, globálny trh, globálna komunikácia, globálne životné prostredie. Nová terminológia záchrany ľudstva pred sebou samým sa vyjadruje v jednotnom čísle: máme len jednu Zem, jedno ľudstvo a jednu spoločnú nádej na prežitie. Smer pokroku v súčasnosti vyjadruje slovo „globalizácia“. V poslednej dekáde 20. storočia

Globalizácia ako science fiction

sa globalizácia stala z fantastiky skutočnosťou, budúcnosť sa zrútila do prítomnosti a ilúzie do reality.

Ak už neplatí starý poriadok a ešte nevznikol nový, neznamená to, že budúcnosť sa stratila v chaose. Ak sa mení obsah pojmov, ako sú „domov, štát, výroba, technika, komunikácia“, neznamená to, že zanikli všetky hodnoty; ľudia sa už neraz naučili žiť v zmenenom svete. Ideál zjednoteného ľudstva bez vojen, biedy a útlaku nestratil zmysel. Ak prichádzame o ilúzie, neznamená to definitívnu stratu každej viery a ideálu. Je to príležitosť uvážiť, čomu veríme a nezamietať si ilúzie s ideálmi. Demystifikácia globálneho b'abotania nie je zameraná proti pokroku, proti technike ani proti globalizácii, ale proti snahám ukradnúť utópiu.

Uskutočnená utópia sa stáva antiutópiou, ale utópia žije. Na prahu 21. storočia snívame tisícročné sny o šťastí. Nádej na rozumne usporiadanú spoločnosť je hybnou silou organizácií a technológií, ktoré azda pomôžu uskutočniť nový ideál – globalizáciu.

Dedičia utópie

Science fiction zdedila spoločenské témy od utópií. Žije z vedeckých a technických motívov a nemôže sa vyhnúť politickým ani sociálnym.

Myšlienkové experimenty s alternatívami reálneho sveta zlyhali, keď sa pre nedostatok fantázie spof'ahli na staré recepty v nových podmienkach. Extrapolácia a myšlienkový experiment patria k estetike fantastického ozvláštnenia. Pojem „globalizácia“ je extrapoláciou, logickou konštrukciou završenia integračných tendencií v dejinách. Zatiaľ je viac hospodárskym a politickým cieľom než vedecky preskúmanou realitou. Je novým veľkým snom o celosvetovom trhu, o globálnych technológiách, výrobcoch a spotrebiteľ'och, o globálnej spoločnosti. Súčasný svetový obchod, hospodárska politika, technika a výskum sú založené na presvedčení, že globalizácia je evolučná nevyhnutnosť.

Globalizácia vo fantastike

Pohľad na planétu Zem ako na globálny domov ľudí a na ľudstvo ako na jeden celok vniesol do modernej fantastiky v devätnástom storočí H. G. Wells. Pred 1. svetovou vojnou A. Bogdanov rozhneval Lenina „pozitivistickou“ víziou socialistickej utópie na Marse. Hneď po Októbrovej revolúcii A. N. Tolstoj exportoval komunizmus na Mars a J. I. Zamjatin napísal antiutópiu globálneho komunizmu.

Po 1. svetovej vojne americké magazíny galaktizovali pokrok v duchu olympijského hesla „Ďalej, viac a rýchlejšie!“. Veľkolepé kozmické vízie Angličana Olafa Stapledona ovplyvnili desiatky „dejín globálnej budúcnosti“ na obidvoch stranách Atlantiku. Americká science fiction pokračovala v galaktizácii až na veky vesmírными operami E. E. Smitha, J. Blisha, R. A. Heinleina, a najmä Asimovovou *Základňou*.

Po 2. svetovej vojne I. A. Jefremov kategoricky formuloval presvedčenie fantastiky socialistických krajín o „historicky nevyhnutnom“ víťazstve komunistického spoločenského poriadku v celom vesmíre. F. Herbert v šesťdesiatych rokoch globalizoval v galaktickom meradle ekológiu, politiku, náboženstvo a narkomániu. P. J. Farmer vzkriesil na brehoch globálnej rieky všetkých ľudí, čo žili na Zemi. *Star Trek*, *Hviezdne vojny* aj iné televízne seriály a filmy popularizovali globalizáciu vesmíru účinnejšie než literatúra.

Fantastika 20. storočia je globálna:

1. *Svetonázorovo*: vidí svet ako jeden celok. Túžba fantasy po jednotnom pohľade na svet je dedičstvom mýtu, veda a technika majú celosvetový charakter v skutočnosti aj v science fiction a horor vyjadruje obavy spoločné všetkým ľuďom.
2. *Tematicky*: Hranice štátov, národov a rás prekračovala už mágia. Presahuje ich globálna veda a technika, tovary, doprava a telekomunikácie cez internet až po telepatiu. Existuje globálna politika a vojna. Ťažko hľadať tému, ktorá by sa nedala extrapolovať do globálnych rozmerov.
3. *Politicky*: myšlienkové aj reálne politické experimenty pod vplyvom fantastickéj tradície sú dedičstvom utópií. Lenin identifikoval utopický socializmus ako jeden z troch zdrojov marxizmu.
4. *Ekonomicky*: Priemysel zábavy operuje na celosvetovom trhu a neprispôbuje svoje produkty národným, rasovým ani náboženským kritériám. Priemysel zábavy má hlavné sídlo v USA, kultúrny imperializmus produktov fantastiky je zároveň amerikanizáciou, ale preto nie je menej globálna a globalizačná.
5. *Sociálne a spotrebiteľsky*: Fandom je svetové hnutie fanúšikov, združené záujmom o smery, žánre a formy modernej fantastiky.
6. *Metodologicky*: techniky fantastického ozvláštnenia (extrapolácia, modelovanie, myšlienkový experiment atď.) sú založené na celostnom pohľade na svet. Samotné zväčšovanie rozmerov pri extrapolácii vedie k planetárnym a galaktickým víziám až po humor nechcených a paródiu.
7. *Antiutopické vízie* zobrazujú celosvetové apokalypsy.

Na prahu tretieho tisícročia

Fantastika reagovala na globalizáciu návratom z vesmíru na Zem a prienikom do virtuálnych svetov. V cyberpunku kontrastuje temná stránka globalizácie s technofílnou utópiou: technika sa ľuďom vymkla z rúk, svetu vládnu nadnárodné korporácie a organizovaný zločin.

Globálne konšpirácie zostúpili z vesmíru na Zem, krúžia medzi virtualitou a realitou, medzi chaosom a poriadkom, medzi rozumom a neznámom. Paranoja *Spisov X* aj mileniálna panika sú návratmi k predstavám minulosti. Fantastika na prelome tisícročí globalizuje hybridy vedy s poverou.

Populárna kultúra zvyčajne reprodukuje postoje prevládajúcich ideológií, ale ideológie sa uplatnia v praxi, len ak ich ľudia prijímú. Science fiction prijala ideu jednotného ľudstva ako predpoklad šťastnej budúcnosti pred cieľavedomým štartom globalizačných procesov. Ideológia globalizácie je zrkadlom zrkadla, odzrkadľuje romantiku aj hrozby moderných utópií.

Globalizačný diskurz

Celosvetová rozprava o zjednotení sveta hospodárstvom, jednotným trhom, výrobou a obchodom má črty dialógu, ktorým sa publikum zabáva, aby malo pocit, že mu rozumie. Ideologické tézy ekonomických a politických diskusií majú praktické dôsledky.

Politika produkuje ideologické metafory a sama je ich produktom. Ronald Reagan dôveryhodne zahral úlohu vodcu Západu, lebo v Hollywoodských filmoch telesnil kovboja, prototyp hrdinu Ameriky. Základom diskusií o ekonomickej a ideologickej globalizácii je americká politická aj literárna utópia.

Globalizačný diskurz sa skladá z jednotlivých textov, ale verejnosť ho vníma ako celok. Rétorika science fiction prestúpila z geta subkultúry do intertextovej databázy diskurzu o globalizácii. Metaforika science fiction zľudovela, jej klišé predávajú globalizáciu ako reklama a globálny diskurz o globalizácii je súčasťou globalizácie: realitu reprezentuje reč fantastických príbehov.

Chvála budúcnosti

Generálny riaditeľ Svetovej organizácie obchodu (WTO) Renato Ruggiero začal v roku 2000 svoju reč na Novom Zélande slovami: „Dámy a páni, prichádzam chváliť budúcnosť.“ Nemci majú pre vedecko-fantastickú a utopickú literatúru termín „Zukunftsroman“, román o budúcnosti. Názor, že science fiction je literatúra o budúcnosti, je dostatočne pravdivý, aby sa dal využiť na reklamu globalizácie.

Štáty a národy vzpierajúce sa globalizácii pripomínajú primitívne vesmírne rasy, ktoré odmietajú dobro pozemského impéria. Rozvojové krajiny sa musia podriaďiť „discipline trhu“. Prvá americká Space Shuttle sa pôvodne mala volať „The Constitution“, NASA ju však prekrstila na „Enterprise“ podľa názvu vlajkovej lode *Star Treku*. Stalo sa tak na príkaz prezidenta Geralda Forda, ktorý vyhovel listovej kampani fanúšikov.

Obrazy technických zázrakov budúcnosti v populárnej kultúre reprezentujú hodnoty osvietených utópií. Ústredným pojmom nášho veku ostáva pojem „pokrok“. Príbehy zrodené z historického optimizmu osvietenstva predpokladajú, že pokrok je blahodarný a evolučne zákonitý. Keďže zatiaľ všetci ľudia žijú na Zemi, jeho vyvrcholením je zjednotenie pozemského ľudstva, „nevyhnutná globalizácia... v dôsledku vývoja medzinárodného obchodu a svetovej integrácie ekonomiky“ (Niall Fitzgerald, podpredseda správnej rady koncernu UNILEVER).

Pilierom globalizačnej ideológie je predpoklad historickej nevyhnutnosti. Medzinárodný obchod, zahraničné investície, svetové toky kapitálu a globalizačné procesy sú nevyhnutné. Práca v nadnárodných koncernoch, výroba rovnakých produktov, spotreba rovnakého tovaru, telefón, televízia a internet spája miliardy ľudí.

Dosah, intenzita a rýchlosť globálnych procesov sa zvyšujú. Moderná komunikácia uvoľňuje sociálne vzťahy z hraníc času a priestoru. Cudzina sa zmenila na štandardné zahraničie: hotely, konferenčné miestnosti, jedlo aj organizácia práce sú štandardizované, od ľudí sa očakáva štandardný výkon, správanie i myslenie. Obchod a technika globalizujú Zem štandardnými výrobkami od kravaty po kompatibilné počítače.

To neznamená, že budúcnosť musí kopírovať politickú a hospodársku mapu súčasného sveta a niet inej alternatívy. Obchodníci nefilozofujú o globalizácii, reagujú na jej podnety. Globalizácia vraj všetkým prinesie lepší život, ak nie nám, tak našim deťom. Deťom socializmu znie tento sľub dosť hrozivo: to isté hovorili o komunizme bolševici, keď organizovali gulagy. Rubom technofílie je technofóbia. Ľudia nevtávajú všetky zázraky rovnako. Geneticky mutované potraviny, klonovanie či jadrovú energiu prijíma široká verejnosť s menším nadšením ako ich vlastníci, elita globalizácie.

Technický a spoločenský pokrok sú dve strany jednej mince, ťažko by mohli fungovať navzájom nezávisle. Utópia sociálneho pokroku ignorujúce vývoj techniky aj utópia technického pokroku ignorujúce usporiadanie spoločnosti ostávajú utópiami. Sú praktické v tom zmysle, že ponúkajú iné možnosti života človeka v spoločnosti ako tie, ktoré už poznáme a nie sme s nimi spokojní.

Metafora „Zem je vesmírna loď“ predstavuje v science fiction svet ako „globálnu dedinu“ a „jedinú totalitu“, zobrazuje však tiež „periférnu pozíciu Zeme“ na „okraji Vesmíru“, „osamelú v kozmickom priestore“ na jeho „konečnej hranici“. A v distópiách je „vesmírna loď Zem“ potopiteľná.

Dejinný optimizmus

Globalizačný diskurz znie v tóninách hymny technického a sociálneho optimizmu, ktorú vyše pol storočia spieval zbor autorov science fiction.

Románový cyklus Isaaca Asimova *Základňa* patrí k najznámejším dielam populárnej literatúry 20. storočia a jej vplyv na milióny čitateľov presiahol do 21. storočia. *Základňa* je metaforickou učebnicou globalizácie: zložitá a krutá zjednocovanie dvadsaťpäť miliónov svetov Galaxie v jednom politickom impériu extrapoluje odvekú túžbu po poriadku, zákone, stabilite a legitímnej autorite. Je aj vzorom vízie o jednotnej svetovej ekonomike.

Základňa je klasický príklad technicko-utopickej science fiction v tradícii Francisca Bacona. Koherentné dejiny budúcnosti jasne demonštrujú pojmy a koncepcie (diskurzívne prvky), ktoré globalizačný diskurz prevzal od science fiction. Hoci len prvé tri romány (*Foundation*, *Foundation and Empire*, and *Second Foundation*) boli napísané v štyridsiatych až päťdesiatych rokoch, ďalšie štyri (*Foundation's Edge*, *Foundation and Earth*, *Prelude to Foundation*, and *Forward the Foundation*) sú pevne zakotvené v ich kontinuu a verne reprodujú základné prvky originálov.

Reč je nástrojom skúmania reality, ale tiež filtruje vnímanie reality. Asimov importoval do *Základne* pseudofaktuálny štýl science fiction, preniesol reč americkej strednej vrstvy z polovice 20. storočia dvanásť tisíc rokov do budúcnosti a premietol vedomie svojho sociálneho prostredia do postáv Impéria. Keď nahradil zvolanie „Bože!“ za „Galaxial!“, vymenil tým vieru vo všemohúceho Boha za vieru vo všemohúci pokrok. Logá „nevyhnutnosť pokroku“ alebo „globálna dedina“ sú homologické s charakteristikami americkej liberálnej utópie.

Ústredným motívom *Základne* je pokrok. Opakovane sa zdôrazňuje, že upadajúce Galaktické Impérium zabezpečilo

dvanásť tisíc rokov stability, mieru a „imperálneho pokroku“ pre dvadsaťpäť miliónov planét. Nastupujúce interregnum hrozí uvrhnúť Galaxiu do chaosu a barbarstva, ale je aj príležitosťou, ktorá zákonito katapultuje Galaxiu do nového, lepšieho Galaktického Impéria. Jediná otázka je „kedy“? O tridsaťtisíc rokov alebo už o tisíc? Interregnum je príležitosť ľudstva nedať sa do šťastnej budúcnosti pokrokom vládčiť, ale múdro ho nasledovať, vybudovať pomocou Seldonovho plánu a Základne Druhého galaktického impéria, spraviť v Galaxii poriadok, vynútiť si globálny pokrok a mier.

Témy globalizačného diskurzu Pokrok

Ústrednými témami Asimovovho príbehu sú pokrok a expanzia – expanzia pokroku a pokrok expanzie. Asimovovo megaimpérium má galaktické rozmery. Vývoj planetárneho vedomia Gaia opisuje Asimov ako mnohotisícročný projekt a predpokladá, že ustanovenie galaktického spoločenstva bude náročným evolučným procesom. Pokrok je Pandorina skrinka s tajnými priechinkami. Nevieme, čo obsahuje, ale nedokážeme odolať pokušeniu otvoriť ju.

Asimov modeloval budúcnosť Galaxie podľa cyklickej teórie dejín Arnolda Toynbeeho. Hoci Toynbee varoval pred extrapoláciou svojej teórie na budúcnosť, Asimov použil dejiny Rímskeho a Britského impéria ako vzor: „Pri písaní dejín budúcnosti sa mi zdalo najmärdrejšie dať sa viesť minulosťou.“ Seldonov plán predpovedá pád dekadentného Prvého galaktického impéria (Rím), vzostup Slobodných obchodníkov a Obchodných princov (buržoázia a nacionalizmus), rozvoj Prvej Základne (postindustriálna civilizácia), prejavenie tajnej Druhej základne a napokon Druhého galaktického impéria, založené na „mentálnej vede“ (utópia globálnej spirituality).

Pokrok je ústredný pojem globalizačného diskurzu. „Náš najdôležitejší produkt je pokrok“, opakoval na obrazovke v prvých rokoch televízie hovorca koncernu General Electric Ronald Reagan. Názor o nevyhnutnosti globalizácie sa zrodil z osvietenenského optimizmu, že pokrok je formou vývoja ľudstva. Podpredseda správnej rady koncernu UNILEVER Niall Fitzgerald pokladá globalizáciu za „životný fakt“, za „poslednú fázu vo vývoji medzinárodného obchodu a integrácie svetového hospodárstva“.

Posledná fáza eufórie z utópie digitálneho vedomia má rub v antiutópii technologického fetišizmu: človek splynie s virtuálnou realitou. Bill Clinton pri návšteve firmy Silicon Graphics vyhlásil: „Ste súčasťou významného národa, ktorý stvoril CNN a MTV a ja som za to Bohu vďačný, lebo žijeme vo veku informácií a čoskoro sa všetci staneme súčasťou toho istého procesu elektronizácie reality.“

Technika

Globalizačný diskurz je technofilný: „Nikto nechce brať včerajšie lieky. Technický rozvoj je nevyhnutnou podmienkou pokroku.“ V *Základni* je rozhodujúcou silou technika. Ekonomický, politický a sociálny vývoj sa vznáša na vlnách prílivov a odlivov technológií. Ak technika stagnuje alebo upadá, celá spo-

ločnosť stagnuje alebo sa zrúti, to je obsedantná téma cyklu. Všetky periférne planéty stratili poznatky o atómovej energii, okrem domova Prvej základne, Terminu, ktorý sa stal bázou pre prvotnú expanziu pri budovaní nového impéria. Na Sivene, periférnej planéte blízko Terminu, technici udržiavajú v prevádzke elektrárne, ale nevedia ich opraviť, ak sa pokazia.

Dej futuristickej vesmírnej opery je založený na zázračnej vede a technike. Poznanie je najvyššou hodnotou, lebo moc Základne sa opiera o „technickú prevahu“ a „čistá veda“ je „najslobodnejšou formou života“. „Hlboká štatistická veda“, Seldonova psychohistória, predpovedá budúcnosť ľudstva „obrovskými zovšeobecneniami“. Technický vynález „Prvý radiant“ zobrazuje všetky matematické rovnice Veľkého Plánu vo vzájomných vzťahoch, umožňuje ich podrobné štúdium a manipuláciu jednotlivých prvkov a umožňuje aj riadiť vývoj ľudstva. Technofília Základne podporuje názor ideológov globalizácie, že technický pokrok je vždy blahodarný a nevyhnutný.

Nádej, že nová technológia vyrieši problémy, ktoré priniesla stará, keď riešila problémy prechádzajúcej, je stará mesianistická predstava o spásе Bohom zo stroja, *deus ex machina*. Ideu technického pokroku spojil vek rozumu s víziou demokratickej organizácie spoločnosti, ktorá ešte stále funguje lepšie ako všetky ostatné zlé nápady na šťastie.

Mier

Federácia Základne je rovnako vojenskou ako hospodárskou a politickou mocnosťou. Jej vodca Mayor Branno sa teší dvom storočiam mieru: „Bol to dobrý mier...mier, na ktorom sme dobre zarobili.“

Asimov je pacifista: „Násilie je posledným východiskom neschopných ľudí.“ V posvätnom boji za globalizáciu víťazí nad hrubou silou technologický džihád: „V mene Galaktického Ducha a jeho proroka Hariho Seldona, ako aj v mene jeho tlmočníkov, svätcov Základne, preklínam túto loď: nech televízory tejto lode, ktoré sú jej očami, oslepnú... nech atómové delá, ktoré sú jej päsťami, stratia silu; nech motory, ktoré sú jej srdcom, zastanú; nech ventilácia, ktorá je jej pľúcami, prestane dýchať; nech komunikačné kanály, ktoré sú jej hlasom, onemejú.... V mene Galaktického Ducha, tak preklínam túto loď!“ Loď podľahla prekliatiu, lebo „hlavnou charakteristikou náboženstva vedy je, že funguje“ a jeho kľatby sú „naozaj smrtiace“.

Projekt Strategickej obrannej iniciatívy (SDI) v Reaganovej ére dostal prezývku „Hviezdne vojny“ podľa fantastických filmov, lebo sa mal uskutočniť v kozmickom priestore a každý vedel, že ide o nápad z riše science fiction. Každý okrem politikov a vojakov, ktorí majú paranoju v pracovnej náplni. Projekt SDI sa nemusel uskutočniť. Splnil globálny strategický cieľ ako číra informácia, súčasť globalizačného diskurzu: vyhrážka Hviezdnymi vojnami pomohla „uzbrojiť na smrť“ Sovietsky zväz.

Mier má byť produktom globalizácie: „Chceme mier, ale náš“, znelo v období studenej vojny motto kapitalistickej science fiction rovnako, ako v socialistickej vedeckej fantastike. Produktom geopolitiky sú zatiaľ skôr lokálne vojny a globálny terorizmus.

Globálna dedina

Planéty Asimovovej Základne sú ekvivalenty štátov. Každá planéta je globálnou dedinou, má jedinú vládu a je členom väčšej „galaktickej dediny“. Predstavu globálnej dediny naznačuje už prvá stránka cyklu: „Mladý dedinčan Gaal Dornick ešte nikdy nebol na Trantore“. Existenciu „galaktickej dediny“ umožňuje „hyperpriestor“, nadpriestorová komunikácia a „Skok“.

Hlavná globálna transformácia sa uskutočňuje vo vedomí: telekomunikácie a doprava formujú globálnu verejnosť a globálnu dedinu, globálna revolúcia mení obyvateľov planéty Zem na jej občanov. V tomto zmysle sme už všetci Asimovovi „slobodní obchodníci“.

Globálny trh

Štyridsať miliárd ľudí na planéte Trantor, sídle imperiálnej byrokracie, úplne závisí od obchodu: „desaťtisícové kozmické flotily“ denne „privážajú produkty dvadsiatich poľnohospodárskych svetov na stoly Trantoru“. Život na Trantore diktuje ekonomika. Planetárne sektory musia mať spoločnú menu: „Musia používať svetové kredity. Ak nie, zadusili by obchod, a to by nikto so zdravým rozumom neurobil. Kredit je nervom ekonomiky...“ USA dali svetu dolár, my máme Euro.

Trhy a obchod sú v Základni podstatou rozvoja: „základňa nastolila trhové hospodárstvo“ a expanduje vďaka triede „slobodných obchodníkov“, drsných individualistov. „Obchodní princovia... vyvinuli taktiky ekonomickej vojny“, najmä konkurenciu a monopol, aby ich využili na expanziu Základne. Trh, ktorý posilňuje Základňu, prináša „civilizáciu“, „prosperitu“ a „mier“ celej galaxii.

Globalizačný diskurz zdôrazňuje expanzívnu a pokrokovú povahu trhu v stopách Asimova. Generálny riaditeľ WTO Renato Ruggiero povedal: „Žijeme vo svete, ktorý nastúpil na cestu globálneho slobodného obchodu a tento proces nemožno obrátiť ani zastaviť bez nepredstaviteľných strát pre náš budúci rast a pokrok“. Jeho nástupca vo funkcii Mike Moore to dokazuje logikou dejín: „Ako sme sa vyvinuli od lovcov a zberačov k poľnohospodárskym feudálnym spoločnostiam a potom k priemyselovej civilizácii, tak sme dnes v postindustriálnom veku“.

Rétorika ideológov globalizácie, marxistov aj Asimovovej Základne sa opiera o spoločnú hypotézu nevyhnutnosti expanzívneho pokroku. Starý patricij Ducem Barr diskutuje s dravým generálom Bel Riosem:

„Riose: Takže sme pevne zovretí v dlani Bohyne historickej nevyhnutnosti?“

Barr: Psychohistorickej nevyhnutnosti.

Riose: A keď uplatním moje právo na slobodnú vôľu? ...

Barr: Prehráte... mŕtva ruka matematiky ľudského správania sa nedá zastaviť, odchyliť ani zdržať.“

Asimov povýšil „neviditeľnú ruku trhu“ subjektívne psychologické teórie liberalistického ekonóma Friedricha Hayeka na vesmírny zákon. Automaticky sa naplňujúce proroctvo je propagandistickou tautológiou globalizačného diskurzu: keďže niet inej možnosti, musíme pokračovať v globalizácii. Keď v nej budeme pokračovať, „jediná“ možnosť sa uskutoční.

Sloboda

V *Základni* všetci podliehajú historickej nevyhnutnosti, dočasne sa jej vymkol iba Mutant. Obyčajní ľudia nechápu „syn- tézu kalkulu n-premenných s n-dimenziálnou geometriou“ ani sily, ktoré ich ovládajú. Vymenili slobodu za spokojnosť a odovzdali zodpovednosť technokratickej elite.

Prvý hovorca a dvanásť Strážcovia majú len takú mieru slobody, aby zabezpečili uskutočnenie Seldonových výpočtov a pripravili dejiny pre nástup inej elity: Druhá základňa za šesťsto rokov vyprodukuje „skupinu psychológov... pripravených ujať sa vedenia“ a vybudovať Druhé galaktické impérium. Nevedomé masy odmietajú „vládnucu triedu psychológov“, lebo „iba štatisticky nevýznamná menšina... je schopná viesť Človeka k vyššej účasti na mentálnej vede“.

Seldonova psychohistória je založená na predpoklade, že ľudstvo sa v podstate nemení, lebo základné črty človeka sú univerzálne a večné. Asimov napísal v eseji *Keď Aristoteles zlyhá, skúste to so science fiction*, že SF „sa zaoberá možným pokrokom vedy a potenciálnymi zmenami (dokonca aj tých prekliatych večných právd), ktoré môže vyvolať v spoločnosti“. V *Základni* ignoroval vlastnú definíciu „sociálnej science fiction“ ako „literatúry, ktorá sa zaoberá následkami vedeckého pokroku pre ľudské bytosti“. Vedecko-technický pokrok nezmení povahu človeka: „Láska, nenávisť, strach, podozrenie, vášeň, hlad, žiadostivosť... sa nezmenia, kým ľudstvo existuje“. „Mentálna veda“ môže byť vedou, lebo Seldon predpokladá, že „reakcie ľudí na podnety ostávajú konštantné“. V *Základni* sa dejiny opakujú „prekvapivo konkrétne“ aj preto, že Asimov akceptoval názory americkej behaviorálnej psychológie.

Hybnou silou deja sú mocenské boje, ale Asimov redukoval politiku na psychológiu: konečným cieľom Seldonovho plánu je Druhé galaktické impérium, v ktorom budú vládnuť psychológovia, „odborníci na mentálnu vedu“. Mutantova parapsychická moc spočíva v ovládaní citov, dokáže premeniť nenávisť na lásku a nepriateľov na spojencov.

Prvotným zdrojom dramatických konfliktov je Seldonov plán, lebo je variantom odvekého konfliktu slobodnej vôle s osudovým predurčením, dilemy o nevyhnutnosti konať aj vtedy, keď každý čin je predurčený na neúspech. *Základňa* dramatizuje konflikt slobodnej vôle s historickým determinizmom ako Sofoklov *Kráľ Oidipus* dramatizuje márný boj človeka proti osudu. Ako sa majú postavy *Základne* rozhodovať, ak Seldonov plán funguje?

Salvor Hardin sa rozhodol počkať, kým mu sama „kríza“ ukáže východisko: „Každá nasledujúca kríza našich dejín je zmapovaná a každá závisí od opatrení, ktoré sa uskutočnili na úspešné vyriešenie predchádzajúcich kríz... každá kríza obmedzila našu slobodu konať na jedinú možnosť... ak máme viac možností, ešte sme nedosiahli krízu.“

Hardin sa spoľahol na Seldonov plán a urobil „stopercentné nič“. Doktor Darrel sa vzoprel historickej nevyhnutnosti: „Môže žiť, len ak bude bojovať proti nezreteľnému a strašnému nepriateľovi, ktorý ho oberá o ľudskú dôstojnosť, lebo ovláda jeho osud; ktorý robí z jeho života úbohý zápas proti predurčenému koncu; ktorý robí z celého vesmíru nenávistnú a smrtiacu šachovú partiu.“

K „pocitu zázračného“ v *Základni* patrí pohodlný fatalizmus. Slovmi neľudských Borgov *Star Treku*, „odpor je zbytočný“ a každý čin potvrdzuje nevyhnutnosť Plánu. Asimov opakovane vyvoláva a odstraňuje pochybnosti o Seldonovom pláne, aby postavy aj čitatelia pochopili „psychohistorickú nevyhnutnosť“ rovnako, ako Oidipus aj publikum Sofoklovej drámy musia pochopiť moc bohov nad svojím životom. Keď človek uverí, že je objektom nadľudských síl (osudu, bohov, historickej nevyhnutnosti, globalizačných procesov), nájde útechu z pocitov márnosti a strachu vo fatalizme.

V *Základni* je osudom ľudstva jeho povaha. Dejiny možno zlepšiť oslobodením intelektu a duchovným zdokonalením ľudskej rasy. Asimov vyriešil protirečenie nevyhnutnosti a slobody teologickým argumentom: psychohistória je pravdepodobnostná veda a ponecháva jednotlivcovi slobodu rozhodovania aj vo svete, predurčenom na galaktizáciu.

Rovnosť

Idea globálnej rovnosti pramení v štandardizácii priemyselnej výroby. Produkty musia byť zameniteľné a nahraditeľné na celom svete, aby boli lepšie obchodovateľné a manipulovateľné. Od 18. do 20. storočia prebiehal proces štandardizácie obyvateľstva priemyslovo rozvinutých krajín. Priemerný obyvateľ je štatisticky vypočítateľný. Samotný výraz „priemerný obyvateľ“ vymysleli štatistici.

Názov „štatistika“ pôvodne znamenal „veda o štáte“. Asimovova psychohistória je galaktická a imperiálna štatistika. V *Základni* aj v globalizačnom diskurze sa predpokladá, že pokrok prináša homogenizáciu kultúry. Trevice napokon objaví, že mýtus o spoločnom pôvode ľudstva na planéte Zem je pravdivý. Galaktická kultúra môže byť jednotná, lebo Galaxiu obývajú len ľudia. Obyvatelia dvadsaťpäť miliónov planét hovoria dialektmi jedinej „Standard Galactic“.

Základňa aj *Star Trek* sú vzory kultúrnej homogénnosti v medziach globálnej multikultúrnej tolerancie. Štatistickou jednotkou Asimovovej galaktickej kultúry je globálny konzument: „Od Buenos Aires cez Boston po Beijing sa obyčajní ľudia dívajú na MTV, nosia džínsy a počúvajú cestou do roboty diskmeny“ (R. Ruggiero). Globálna kultúra sa zatiaľ prejavila ako kultúra univerzálnej spotreby.

Jeden národ, jeden štát, jedna kultúra – to sme už mali. Štáty strácajú moc a kapitál je natoľko mobilný, že sa nedá vystopovať skutočný majiteľ ani cieľ investícií. Niektorí sa domnievajú, že pohyb kapitálu sa riadi chaotickým pohybom trhu alebo zákonmi, ktoré nepoznáme a smeruje k náhodným výsledkom, ktoré sa nedajú predvídať. Azda potrebujeme nového Marxa, hoci po skúsenosti s komunizmom v praxi si ho neprosíme, aj keby sa našiel.

Marxizmus

Asimov opísal dvanásťtisíc rokov vzdialenú budúcnosť jednoduchým štýlom, ploché postavy sa vyjadrujú v banálnych dialógoch hovorovou američtinou z polovice 20. storočia. Čím *Základňa* neprestajne fascinuje publikum?

Pocit údivu (sense of wonder) pramení z dejinného optimiz-

mu utópie pokroku. *Základňa* má s marxizmom spoločnú historickú nádej, predstavu o vedecky riadenej spoločnosti aj ideu globalizácie. Asimovov príslub dostatku šťastia pre všetkých vyrastá z osvietenskej dôvery vo vedu a vzdelanie: Prvá základňa systematizuje vedecké poznatky v Galaktickej Encyklopédii ako francúzski encyklopedisti. Marxisti zdôrazňovali význam vzdelania más pre výstavbu komunizmu.

Asimov sa v *Základni* zhodol s Marxovým názorom, že správanie ľudí sa dá vedecky skúmať, predvídať a riadiť ako technika vyrobená na základe prírodných zákonov. Sociálna a politická budúcnosť je súčasťou predurčenej budúcnosti fyzikálneho vesmíru.

Friedrich Engels vyhlásil na Marxovom pohrebe: „Darwin objavil zákon vývoja organickej prírody, Marx objavil zákon vývoja ľudských dejín.“ Podľa Seldona sú „zákony dejín rovnako absolútne, ako zákony fyziky...“ Hari Seldon sa nesústreďuje na jednotlivca, ale na masy, ako napísal Lenin: „Historický materializmus po prvý raz umožnil vedecky presne študovať sociálne podmienky života más... Marx našiel cestu k vedeckému štúdiu dejín ako jednoduchého procesu ovládaného jasnými zákonmi, napriek obrovskej rozmanitosti a protirečeniam.“

„Absolútne zákony“ psychohistórie sú manuálom dejín budúcnosti. Seldonova supersociológia je tým, za čo marxisti vyhlasovali vedecký komunizmus – návodom na vybudovanie globálnej utópie.

Radosný koniec dejín má rub vo fatalizme. Človek je „pešikom dejín“ (Asimov rád používal šachové metafory). Seldonov plán aj Druhá základňa ostávajú záhadou pre všetkých okrem elity (boľševické jadro vodcov strany a vrcholoví manažéri globalizácie), „masy“ sú len objektom „absolútnych zákonov“. Asimovova odpoveď na globálne problémy je utešujúco jednoduchá: otecko všetko zariadi. Zhoduje sa s odpoveďou ideológov globalizácie: ľudstvo sa musí zveriť do rúk elity.

Engels definoval slobodu ako poznanú nevyhnutnosť, podmienkou historickej nevyhnutnosti Seldonovho plánu je nevedomosť Galaxie. Nádej na lepšiu budúcnosť podľa Marxa spočíva v poznani, podľa Asimova v utajovaní pravdy.

Marx odmietol fatalizmus cyklickej teórie dejín a vyzval proletariát, aby revolučne zmenil históriu. Asimov nás utešuje, že sa môžeme zbaviť zodpovednosti za vlastný osud, ak vložíme budúcnosť do rúk intelektuálnej elity. Ideológovia globalizácie navrhujú to isté a totalitné režimy skúšali vládu elity v praxi. Marxizmu sa však nepodarilo stať sa psychohistóriou.

Autoritatívne budúcnosti

Science fiction rozšírila mocenské fantázie do kozmických rozmerov: galaktické impériá a vesmírny feudalizmus s miliónmi obývaných planét, nadsvetelné rýchlosti, kozmické lode veľké ako planéty. Čo je šesť nábojový kolt proti zbrani, schopnej zničiť Slnecnú sústavu, dokonca celý vesmír?

Na začiatku *Základne* čítame, že Impérium je „najväčší výdobytok človeka: úplné a takmer opovrhlivo absolútne ovládnutie sveta“. Fázy vývoja v *Základni* sú v duchu Spenglerovej hypotézy kultúrnych cyklov založené na diktatúre jednotlivých faktorov: politiky, ekonomiky, techniky, náboženstva, vedy, globál-

neho vedomia. Antimilitarista Asimov však odmieta Spenglerovu „večnú formu najvyššieho ľudského bytia“ – vojnu.

Utopický socialista Saint-Simon propagoval spoločnosť riadenú odborníkmi: matematici, chemici, inžinieri, maliari, spisovatelia vraj majú právo určovať osudy ľudstva, lebo sú geniálni. Prvý hovorca *Základne* organizuje spoločnosť hierarchicky podľa výkonu, nie na princípe rovnosti. Preto je nevyhnutné udržiavať Plán v tajnosti. Seldon nepustil do Prvej základne psychológov, pracoval „s populáciami celých planét, so slepými masami, ktoré netušia výsledky svojej činnosti... zasahovanie v dôsledku predvídania by Plán dorazilo“.

Základňa opovrhuje masami: „fanatické hordy“ a „beztvárný dav“ si nevedia vládnuť, musí ich riadiť vyššia autorita. To je práca Prvého hovorca: „Dvadsaťpäť rokov sa usiloval spolu s celou administratívou prinútiť Galaxiu zaŕať a hlúpych ľudských bytostí, aby sa vrátili na správnu cestu – to bola strašná úloha.“

Romány a televízne seriály „scifiglobalistov“ rekonštruujú históriu ako dejiny sprisahaneckých hniezd. Konšpiračné teórie dejín sú založené na predstave o cibulovitej štruktúre moci: čím mocnejší konšpirátor, tým lepšie sa skrýva. Hari Seldon poučuje elitu, ktorá riadi Prvú základňu. Za tou sa skrýva hŕstka vodcov, ktorá „kryje“ bezpečnosť tajného plánu, podľa ktorého sa má Prvá základňa rozvíjať. V záverečnom dieli *Foundation and Earth* sa dozvieme, že tisícročie záchranu ľudstva pred sebou samým a pred tridsaťtisícročným barbarstvom riadil jediný dobrotivý, skvele zakonšpirovaný robot.

Demokracia je hrobárom totality, ale môže byť jej rodičom. Diktatúra sa nerodí len z násilia, ale aj zo slobodných volieb. Globalizačný diskurz i technofilné utópie ponúkajú liberálnu budúcnosť, inšpirovanú despotickou minulosťou. Asimovova demokratická vízia globalizovanej Galaxie dôveruje politickému poriadku totality: autoritatívne režimy sa vyvíjajú od Impéria k Druhému Impériu cez vojenské diktatúry (planéta Kalgon), teokracie (sektor Mycogen na Trantore) a léna obchodných barónov.

Utópiu slobodného individualizmu stabilizuje fundamentalisticky autoritatívna politika. Pred totalitným poriadkom, ktorý sa opiera o neúprosné zákony vývoja, niet úniku. Pokrok kontroluje tajná elita dozorcov budúcnosti. Konšpiračne riadená globálna demokracia *Základne* pripomína socialistické protirečenie „demokratický centralizmus“.

O autorite globalizačnej ideológie svedčí osud románu *Koniec večnosti*: kritický príbeh o globálnej technokratickej diktatúre vládcov času nedosiahol popularitu porovnateľnú so slávou cyklu *Základňa*, hoci viacerí kritici ho považujú za najlepšie Asimovovo dielo.

Matka Zem

Bohyňa Gaia predstavovala v gréckej mytológii živú matku Zem. Asimov zahrnul v románe *Foundation's Edge* do svojej predstavy o globalizácii ekologickú hypotézu J. Lovelocka „Gaia“ (1969): živá hmota planéty funguje ako autoregulačný homeostat.

Planéta Gaia je živý organizmus, všetky živočíchy, rastliny, minerály sú súčasťami planetárneho vedomia a spolupracujú

pre spoločné vyššie dobro. Planetárny superrozum založili ľudia s robotmi, aby manipuloval ľudstvo k najlepšej budúcnosti Seldonovho plánu. Gaia objavila alternatívu: ak sa všetci v Galaxii stanú súčasťou Gaie, Seldonov plán bude zbytočný. Zbytočné budú aj dejiny: Gaia dobromyseľne ponúka, že vymaže pamäť každému, kto vie o jej schopnosti kontrolovať myseľ a nesúhlasí s ekologickou psychodiktaťou.

V troch románoch cyklu *Základňa*, ktoré Asimov vydal do roku 1953, ochraňuje ľudstvo Druhá základňa. V románe *Foundation and Earth* (1986) Asimov uviedol do Galaxie robotov; v románoch *Prelude to Foundation* (1988) a *Forward the Foundation* (1993) sú skrytými pomocníkmi ľudstva. V revidovanej verzii cyklu zvýraznil paternalizmus svojej predstavy o globálnom pokroku: ľudia už nie sú aktívnymi činiteľmi svojho vývoja ani objektmi opatery vedcov a robotov, len čiastočkami vyššieho vedomia.

Foundation's Edge sa končí hádankou: „Čo sa stalo so Zemou?“ Globálna kontrola vedomia verejnosti evokuje tú istú otázku.

Globalizačná fantázia Isaaca Asimova

Asimova pokladajú za jedného z najvýznamnejších predstaviteľov fantastiky 20. storočia, lebo formuloval (s pomocou vydavateľa Campbella) tri slávne zákony robotiky, teda historicky nové poňatie vzťahu človeka a stroja. Jeho druhý, azda rovnako významný prínos, zatiaľ ostal takmer nezhodnotený: Asimov rozšíril do vesmírnych rozmerov ideológiu globalizácie.

Asimovova globalizácia je:

1. Kozmická kolonizácia: ľudia sú jedinou rozumnou rasou, ktorá osídlila Galaxiu; nevedia o svojich ochrancoch (Druhá Základňa, roboti, Gaia).
2. Utópia pokroku: ľudstvo sa zákonito vyvíja k vedecky organizovanej a riadenej spoločnosti.
3. Teleologická: ľudstvo je predurčené na pokrok v historickej trajektórii cyklov smerujúcich ku koncu dejín.
4. Racionalistická: rozum víťazí nad prírodou, zákon nad náhodou a poriadok nad chaosom.
5. Pacifistická: Vojna a vojaci sú neefektívni, prinášajú viac problémov ako riešia.
6. Technofilná: hybnou silou pokroku je vývoj techniky; treba dôverovať technokratom, technika je imanentne dobrá, ak sa s ňou správne zaobchádza.
7. Americká: vesmírne šťastie je demokracia amerického typu, ekonomický liberalizmus a drsný individualizmus. Nárečia Galaxie sú dialektmi angličtiny.
8. Totalitná: jediný galaktický poriadok je pre najvyšším dobrom. Ľudstvo nepozná Veľký plán, ale musí sa mu podriaďiť bez ohľadu na to, či by s ním súhlasilo, keby ho poznalo.
9. Konšpiračná: Veľký plán treba tajne ochraňovať pred chaosom. Ľudská vôľa ku slobode je nevypočítateľný rušivý faktor.
10. Paternalistická: skrytí dobrodinci ako láskavé božstvá ochraňujú nedokonálú ľudskú rasu pred ňou samou a nepredvídateľnými náhodami.
11. Ekologicky spirituálna: vývoj ľudstva môže vyvrcholiť splynutím s vyšším vedomím, planetárnym a neskôr galaktickým.

Dedičmi Asimova sú milióny čitateľov, ale aj ideológovia hospodárskej, politickej a kultúrnej globalizácie nášho sveta. Asimovova globalizácia je protirečivá ako tá skutočná. Je to dobre, zle, alebo obidvoje? Odpoveď budú poznať až obyvatelia globálnej utópie. Asimov patrí k jej prorokom.

Ondrej Herec

Pokračování z minulého čísla

Almanach pro cestovatele

aneb pokus Alana Moora odkráglovat Jesse Nevinse přepracováním a prostřednictvím toho zničit i Viktora a mě

Kapitola pátá

Standard Island je z knihy Julese Vernea *L'Île à hélice* (Plovoucí ostrov, 1895).

Caspak a ostrov Oo-Oh vytvoril Edgar Rice Burroughs a najdeme je v jeho knize *The Land That Time Forgot* (1918).

Země Farandoulie se objevuje v knize Alberta Robidy *Voyages Très Extraordinaires de Saturnin Farandoul dans les 5 ou 6 parties du monde* (1879). Albert Robida je zapomenutý autor ilustrovaného díla Dvacáté století, Vernův současník, méně slavný, ale legračnější.

Ykiňané pocházejí z románů Samuela Butlera *Erehwon* (1872) and *Erehwon Revisited* (1901). Erehwon je obráceně Nowhere, tedy nikde. Takže je vám jasné, že tady jsme se s Viktorem dopustili chyby. Mělo být Edkiňané.

Mayská kolonie Uxmal se objevuje v díle Edgara Rice Burroughse *Tarzan and the Castaways* (1964).

Pála a Rendang pocházejí z knihy Aldouse Huxleyho *Ostrov (Island)*, 1962).

Ostrov Luquebaralideaux a jejich obyvatelé Jitřníci pocházejí z Rabelaisova díla *Le Voyage de navigation que fist Panurge, disciple de Pantagruel* (1538).

Ostrov Bensalem je dílem Francise Bacona a místem, kde leží jeho utopie Nová Atlantida (*New Atlantis*, 1627, česky v knize Nová Atlantida a Eseeje).

Nové Švýcarsko, což bych nepřipomínal, nebýt toho, že již je v oběhu další generace neodkojená edice KOD od Albatrosu, je z románu Johanna Davida Wysse *Švýcarský robinson* (1812-1827).

Město nesmrtelných je vzato z povídky Jorge Luise Borgese „El Inmortal“ (Nesmrtelný, 1949, česky myslím v Zrcadlu a masce).

Tilibet a Gulliverův syn John se objevují v díle abbého Pierra Françoise Desfontainese *Le Nouveau Gulliver, ou Voyage de Jean Gulliver, Fils Du Capitaine Gulliver* (1730). Nevím, zda vyšlo česky, asi ne (leda tak Nový Guliver od Řihy, ha ha.)

Černá džungle je z románu Emilia Salgarího i *misteri della Jungla Nera* (1895).

Království Gangarídia je z Voltairova díla *La Princesse de Babylone* (1768).

Snové království u Baktrie je další věc, která nám asi unikla (ale jestli jich z těch tisíců narážek nebude víc než půl tuctu, tak to jde): protože jde o nazážku na stejnojmenný román Alfreda Kubina, měla se jmenovat *Země snivců*.

Kráska Čo-čo-san, aby bylo jasno, že neopovrhujeme žádným žánrem, pochází z *Madame Butterfly*.

Pnom Dhek a Lodidhapura jsou z knihy Edgara Rice Burroughse *The Jungle Girl* (1931).

Blomblandie, Žvandýn a Plipopl jsou výtečná místa z nonsensové poezie Edwarda Leara (když nedáte jinak, z dílka „The History of the Seven Families of the Lake Pipple-poppe“ (1871)).

Hora Karakal a lámaserie Šangri-la pocházejí ze slavné knihy Jamese Hiltona *Ztracený obzor (Lost Horizons)*, 1933. Kdo nezná, domů a dohánět.

Dodonovo království, aby bylo jasno, že Moore nediskriminuje východní Slováky, je z díla Alexandra Puškina *Skazka o zlatom petuške* (Pohádka o zlatém kohoutku, 1835).

Veliké město Pauk je z románu Fjodora M. Dostojevského *Běsy* (1871-1872).

Následující **Minin sen** je vlastně úryvkem z děje Mistra a Markétky od Michaila Bulgakova, kdo to nepoznal podle mluvčícího kocoura, toho ještě čeká moc a moc (nebo málo a málo) čtení.

Hloupětín (mimochodem v anglických překladech tupě ponecháno jako „Gloupov“ je z díla Michaila Saltykova-Ščedrina *Is-toriya odnogo goroda* (Příběh jednoho města, 1869-1870).

Město Ibaňsk pochází z díla Alexandra Zinovjeva *Zijajuščije Vysoty* (Zející výšiny, vynikající moderní antiutopie, dosud čeká na české vydání, uvý!).

Pevnost Bastiani v Tatarské poušti je z vynikajícího díla Dina Buzzatibo *Il deserto dei Tartari* (1940). Starší scifisté si vzpomenu na Buzzatiho knihu *Velký portrét*.

Hrdina **Alastor** a jeho hrob jsou z díla Percy Byshe Shelleyho „*Alastor or the Spirit of Solitude*“ (1816).

Gondour není popletený Gondor, ale země z dílka Marka Twaina *The Curious Republic of Gondour* (1875).

Město Vaňkov je ze stejnojmenného satirického románu Jevgenije Zamjatina z roku 1922.

Zaneřádná země X je z díla Tibora Déryho *G.A. úr X-ben* (Pan A. G. ve městě X, 1963). Pokud to vyšlo česky, tak nevím, jak se to jmenovalo. Pomůže někdo?

Xanadu, pokud to už musím říkat, je z básně Samuela Taylora Coleridge *Kublajchán* (Kubla Khan, 1816, česky několikrát).

Urmland se objevuje v povídce Jorge Luise Borgese „*Undr*“ (1975).

Kapitola šestá

Ostrov Megapatagonie je výtvozem velkého francouzského obšourníka, původce slova pornografie a autora Antijustiny, Nicolase Edme Restifa de la Bretonne a objevuje se v jeho díle *La Découverte australe Par un Homme-volant* (1781), tedy Objevy Létajícího člověka v jižních krajích. Země leží přímo naproti Francii, takže je tam všechno obrácené než ve Francii. Například metropole se jmenuje Žirap, nikoli Žirap, jak jsme chybně uvedli. Žirap by byla Paříž obrácené, ale slovensky. Ach jo, další chyba.

Ostrov Tsalal je výtvozem Edgara Allana Poea z jeho nedokončeného veledíla *The Narrative of Arthur Gordon Pym of Nantucket* (1838). Kdo nečetl, je salát.

Horečnaté vychrlené slabiky „**tekeli-li**“ jsou odkazem na H. P. Lovecrafta, jehož dílo *V Horách šílenství* je sui generis pokračováním Pyma. Kterých není málo, viz další odkaz na ledovou sfingu, dle románu Verneova. „Intelektem obdařený sliz“ je arcif Lovecraftův odporný Shoggoth.

Plutonie je ze stejnojmenného díla Vladimíra Obručeva (1924). Neuváděl bych, kdyby tu již nebyla derusizovaná mládež.

Království ledních medvědů se objevilo v díle Maďara Móra Jókai *20,000 mil pod ledem* (1876), jehož české vydání jest bizarní ozdobou bibliotéky každého SF staromilce. Naopak následující zmínka o výrobcích fosforečnanových nápojů je pro novomilce, jde o narážku na reklamní kampaň Coca-Coly s ledními medvědy z roku 1993.

Zemi hraček „**Toyland**“ stvořila Enid Blytonová v románu *Noddy Goes to Toyland*. Zemi obývají hračky a figurky z dětských veršů.

Pámbu zaplať, u pólu už toho tolik nebylo. I tak jsem vám poskytl pouhopouhý zlomeček odkazů a odkazů na odkazy odkazů.

I když si nedovedu představit, že by někdo toužil po přídávku, může. Je to všesko na internetu.

Richard Podaný

/Poznámka: tento text zazněl na Parconu v Brandýse nad Labem. Výzvě k usnutí vyhověl jen Jan Vaněk junior, který jednak Nevinsovy poznámky zná, protože Viktorovi též četl jeho překlad coby redaktor, jednak byl fatálně unaven nočním přesunem z conu domů a zpět na con. Přestože spal, kdykoli zaslechli některý z mých heuristických omylů (a bylo jich pár, protože jsem přednášku dodělával ve spěchu; většinu jsem v této verzi snad už opravil), polovědomě, leč nahlas mne opravil. Též delfini prý dovedou spát jen na polovinu mozku, zatímco druhá vyhlíží útočící žraloky; velmi pozoruhodné, milí Watsoni./

*Mám tě vážně ráda a nejen to, jsi jiný než ostatní, tak možná proto. **

Svatební hurikán

řadí ve fandumu neztenčenou silou. Nic nehledíce na počasí, v pátek 18. února se berou **Michelle** a **Vlasta** od příště již **Talašovi**.

Chcete-li být chvíli při tom, zastavte se před cestou na Pragocon ve 13.30 v obřadní síni Úřadu Městské části Praha 13.

* *Verše Lucie Čepcové z knihy Milostná poezie, kterou právě vydal Vladimír Kostíha – Alisa.*

Časem s vědou: Z milníků poznávání – technický leden a biomedicínský únor

Leden 1905: První použitelnou žárovku sestrojil v roce 1878 Edison. Po čtvrt století přichází další zlom. W. Bolton a O. Feuerlein dnes v Berlíně předvádějí žárovku s tantalovým taženým drátkem (z kovových bylo dosud známo pouze vlákno osmiové, pracně vyráběné metodou práškové metalurgie). Životnost 800 hodin. Tantal povádně elektrickému světlu zhruba pět let. Pak jej vystřídá dodnes používaný wolfram.

Vlednu 1905 v Jeně zemřel otec moderních mikroskopů Ernst Abbe (narodil se v lednu 1840). Tento profesor fyzikální optiky a vedoucí výzkumu v Zeissově továrně na jemné přístroje jako první na světě kompletně propočítal mikroskop (a dalekohled atd.). Zdokonalil inverzní mikroskop, vylepšil způsoby nasvěcování vzorku, v 80. letech 19. st. zkonstruoval první achromatický mikroskop (k čemuž mu sklářský chemik Otto Schott vyvinul řadu speciálních skel) a dostal se tak na samu mez optického zvětšování – 2700krát.

Po Zeissově smrti roku 1888 Abbe skupil veškeré podíly a jako jediný majitel slavné a prosperující továrny ji předal do společné péče zaměstnanců. Snad jako první na světě pak zavedl osmihodinový pracovní den, placenou dovolenou, nemocenské pojištění a starobní důchod.

Vlednu 1930 začal v Praze sloužit patrně první pouliční světelný semafor u nás. Visel nad křižovatkou Václavského náměstí s Jindřišskou a Vodičkovou ulicí a jeho světla zprvu ručně přepínal policajt. Zanedlouho pak bylo zavedeno automatické přepínání světél. V roce 1938 už v Praze fungovalo 18 semaforů, dvacet let poté asi dvojnásobek. Dnes jejich počet v Praze obnáší 465.

Leden 1955: Lékaři odjakživa toužili nahlížet do lidských útrob a operovat bez otevření pacienta. Zkratka sestrojil praktický endoskop („endo“ je řecky „v“, „skopein“ znamená „pozorovat s určitým záměrem“). Jejich snahy však troskotaly na nekvalitní optice. Až někdy během roku 1951 na jedné slavnostní večeři v Londýně si jistý gastroenterolog postěžoval sousedovi u stolu, jak jsou stávající endoskopy neohrabané a poloslepé... Tím sousedem byl náhodou vynikající fyzik Harold Hopkins, vynálezce zoomové čočky. Problém ho zaujal. Vzpomněl si na objev svého krajana Johna Tyndalla z roku 1870, že za jistých podmínek lze světlo vést i po zakřivené dráze. Tyndal k tomu použil čírek vody, Hopkins tenká skleněná vlákna. V těchto dnech svůj endoskop popisuje v Nature a dává ho bezplatně v plen technikům.

Leden 1975: O prvních počítačích strojích vyplňujících sál, jejichž kilometry drátů okusovaly myši, kolují legendy. Nástup 70. let 20. st. však přinesl vynález mikroprocesoru. Většina odborníků v něm viděla jenom technickou hříčku. Ne tak Edward Roberts, majitel malé computerové firmy v novomexickém Albuquerque. Ten vzal mikroprocesor Intel 8080, osadil ho dalšími potřebnými součástkami a pod názvem Altair ho v těchto dnech nabídl ke koupi – dokonce na obálce časopisu Popular

Electronics – za směšnou cenu 500 dolarů. Za pár týdnů jeho firma nestačila ukájet poptávku. A to přesto, že Altair se dnešnímu počítači podobal snad jen v nejbujnější fantazii – neměl klávesnici, neměl obrazovku, neměl dokonce ani žádný program! Byla to jen sada součástek, které si uživatel sám smontoval a naprogramoval spínači na ovládacím panelu. Přesto se stal prvorozencem v rodině stolních počítačů.

Vúnoru 1255 chirurgové v Paříži zakládají College de St. Come, první profesní organizaci svého druhu v novodobé historii. Ta mj. zřídila dvouletou školu pro chirurgy se závěrečnou zkouškou a udělením licence. Cech rovněž uděloval certifikáty pro obtížnější výkony (tehdy šlo např. o operace močových kamenů, kýly nebo očního zákalu). Připomeňme, že chirurgie byla v roce 1163 církevním ediktem vyloučena z medicíny, tudíž tehdy (a ještě dlouho potom) nespádalo do klasické univerzitní medicíny. Prováděli ji nejčastěji lazebníci, zatímco „doktoři“ ji opovrhovali coby nedůstojnou svého stavu.

Únor 1605: Do špitálu sv. Barbory ve Valticích přichází první mníši řádu Milosrdných bratří. Jejich příchod znamená zlom ve funkci našich špitálů – zatímco dřív sloužily jako útole chudých, nyní přijímají pouze nemocné. Nemocnice Milosrdných bratří se tak stanou jakýmsi přechodem k novověkému pojetí nemocnice v Evropě. U nás asi nejznámější – v Praze Na Františku – byla otevřena roku 1620, která kromě řeholníků zaměstnávala i civilního lékaře. Na území dnešních českých zemí vznikla nemocnice Milosrdných ještě roku 1692 v Těšíně.

„Každému, kdo polapí, přinese a odevzdá skřítku, šotku, rusaku nebo jiné strašidlo, bude vrchním lesmistrem vyplacena odměna pěti zlatých.“ Přibližně takto zní, jakož i datem 5. února 1725 opatřeno jest nařízení konšelstva německého města Hechingen. Jen o málo starší je další podobný záměr: „Prezident Akademie je dále povinen ve všech svých sil přispívat k vyhubení vlkodlaků, permoníků, draků, vodních žínek a bludiček. Aby byl lid účinně pobídnut k této bohulibé činnosti, vypisuje se na vypátrání každé z těchto příšer, ať už je odhalena v děrách, jámách, jeskyních nebo jezerech, odměna šesti tolarů.“ Obsaženo v zakládací listině berlínské Akademie věd z roku 1700. Avšak nemylně se – nemusí to svědčit jen o zpozdilosti měšťanů či učenců (zakladatelem řečené Akademie byl geniální polyhistor Leibniz), ale o docela chytrém tahu: „Když ani za tolik peněz nikdy nikdo žádnou příšerku nepřinesl, existují vůbec?“

Odpověď zní: ano, existují, ale pouze v lidské psychice.

Vúnoru 1865, něco přes pět let od vydání Darwinova spisu O vzniku druhů, přednáší v brněnském Přírodovědném spolku opat augustiniánského kláštera Johann Mendel o výsledcích křížení hrachu. Nikdo to pořádně nechápe, stejně jako následný článek ve věstníku Spolku – a přece se právě tady

Pokračování na následující straně

Zabíjení lidí jako vědecká otázka

Lidstvo se snaží vědecky prozkoumat každý kout svého myšlení a konání. Takže by nemělo být člověku ani divné, že si lze zakoupit knihu **Proč se lidé zabíjejí** od prof. RNDr. Jana Zrzavého CSc.

Knížička nevelká, dalo by se říci útlá, a říká věci, „které se neříkají“, ve vztazích a souvislostech, „o kterých se nemluví“, a odhaluje věci, jež většinu z nás nikdy ani nenapadnou. A vyslovuje myšlenky, které mohou být mnohým nepříjemné. Knížka útlá, ale správně „drzá“.

Autor čtenáři hned na začátku vyrazí dech. Třeba když smete relevantními informacemi utkvělou představu „nás“ obyvatelů bohatých krajín Evropy, severní Ameriky, Austrálie atd., kde každý druhý je skálopevně přesvědčen, že s rozvíjející se civilizací vzrůstá kriminalita. A počet násilných činů - homicid - tedy vražd. Skoro každý je totiž přesvědčen, a politici, tisk, policisté, moralisté, ekologisté, feministky a další vězovostové do nekonečna opakují, že nejnebezpečnější vůbec jsou naše **dnešní** města. Že právě ta jsou díky zavrženíhodné „moderní době“ největším semenišťem násilí a vražd.

Jenže pravda je jiná, jak se v knížce dočtete. Třeba v novoguinejském kmeni Gebusi, žijícím „v lůně přírody“, zahyne vraždami 35% mužů a 29% žen! V Amazonii mezi přírodními Indiány - které nám tak rádi ukazují filmaři jako úžasné mírumilovné a ekologičtější, lásce k zvířátkům, světovému míru a tak vůbec nakloněné hnědáky v plavkách (to aby jim nebylo vidět ve filmu přirození a chlapům se to tam nebimbalo) - je to prý v otázce vraždění spoluobčanů ještě horší.

Časem s vědou

a teď rodí věda, která se pojí s nejelementárnějšími nadějemi i obavami člověka jako inteligentního živočišného druhu. GENETIKA. Tento termín ovšem vznikne až roku 1906. To už bude náš přednášející - Johann Gregor Mendel - dvaadvacet let mrtev.

Pravděpodobně neznámějšími nálezy ostatků pravěkých (byť ne vždy přímých) předchůdců současného člověka pocházejí z německého údolí Neandertal (1856) a z francouzské jeskyně Cro-Magnon (1868). Oba výtečně hověly tehdejšímu nadutému smýšlení, že kolébkou lidstva jest Evropa. V únoru 1925 však vychází v týdeníku Nature (a současně ve společenském týdeníku Star) sdělení Raymonda Darta, v němž tento mladý jihoafrický antropolog australského původu popsal nález z jihoafrické lokality Tungsu - lebku dítěte s pozoruhodnou směsicí lidských a opičích znaků. Pro paladí tohoto typu pak navrhl název australopitěkové („jižní opi“). Shodou okolností třicet let poté - v únoru 1955 - ředitel Jihoafrického archeologického ústavu C. van Riet Lowe v rozhlasové přednášce oznamuje, že australopitěkové už disponovali kamennými nástroji!

Tyto objevy nejenže přenesly kolébkou lidstva z Evropy do Afriky, ale posunuly ji také mnohem dál do minulosti (kromaničtí žili řádově před desetitisíci, neandrtálci statisíci a australopitěkové před miliony let).

František Houdek

Přírodní Křováci, ekologičtí a roztomilí až k sežráním, jak je známe z filmu „Bohové musí být šilení“, si ve svém středu vyřizují účty vraždami stejně pilně jako lumpenproletariát v těch nejstrašnějších severoamerických ghettech. A Jihoafrická republika, tato multikulturní oáza pokroku v Africe, vykazuje třiceti až padesátinásobnou(!!) mortalitu na následky vraždy než naše prý zločinností prolezá evropská a americká města!

Huf! To nám to pan autor dává hned od začátku. Ovšem, když kniha pojednává o zabíjení a vraždách a také o genocidách, asi je na místě, aby autor říkal pravdu a nic než pravdu. Homicida, tedy vražda prostá, i genocida, vraždění hromadné, jsou až příliš vážné věci.

Začnete-li číst a jste-li zkušení čtenáři, získáte po chvíli čtení pocit, že autor je na tom s množstvím předkládaných informací tak jako kdysi ve svých nejlepších dobách Stanislav Lem. Ten také v jednom odstavci dokázal shromáždit neuvěřitelné množství faktů, nápadů a myšlenek, z nichž každá by obyčejnému autorovi vystačila na knížku. Anebo aspoň na článek. Dlouhý a „fundovaný“. (Já sám se přiznám, že už mám v hlavě nejméně deset námětů, jak by šlo autorovy myšlenky vzít, rozebrat, rozvinout, doplnit, upravit a udělat z nich báječné články. A možná že udělám!)

Další fascinující pasáží v knize je část popisující vztahy mezi rodiči, náhradními rodiči, cizími osobami a dětmi. První otázku najdete rozebranou v kapitole „Logika infanticidy“, která se zabývá otázkou proč a jak a kým jsou zabíjeny vlastní i ne vlastní děti. A jak se s takovou věcí společnost vyrovnává.

A ukazuje se, že není pravdou, že vraždícím agresorem a největším nebezpečím pro malé děti v rodině je - jak se veřejně prezentuje a jak to většina společnosti přijímá - muž. Vědecká pravda a statistika nás poučuje, že je tomu právě naopak. Ženy zabíjejí lidská mláďata 2,5krát častěji než muži. Slyšíte dobře, dítě v rodině je ohroženo na životě dvaapůlkrát více od ženy než od muže. Co na to propagátorky a propagátoři zákona o domácím násilí, který se ženou jako agresorem prakticky nepočítá?

Nepředpokládám, že by vědecky ověřená pravda s těmito „Ochránci rodiny“ cokoliv provedla. Protože oni netouží ochraňovat slabší a nehledají pravdu, ale obušek na jiné, které by mohli ovládat.

Z hlediska problému předávání dětí z ústavní výchovy a také s množstvím dětí žijících v jiné rodině, než byla původní (rozvody, úmrtí po haváriích atd.), je zajímavá také informace z dílu Popelky. Tedy o dětech, často dívkách, které vyrůstají v rodině řízené nevlastní matkou. Macechou. Zde se také ukazuje, že musí být něco v nepořádku s názorem, který je dnes propagován a doslova vmasírován do zákonů, že největšími násilníky, škůdci a vůbec osobami, jejichž chování je nutno hlídat i speciálním zákonem, jsou muži. Protože lidová moudrost a zkušenost věků je jiná. Popelka, Sněhurka i roztomilá Nastěnka není obětí násilnického otce, ale... násilnické macechy, tedy ženy, která navíc terorizuje i svého slabošského muže. A sakra. Ostatně ona i moravská Macocha se nejmenuje „nevlastní otec“!

Vztahy v rodině jsou z hlediska homicity jen jedním z aspektů vztahů ve společnosti. Velice zajímavá je také část zabývající se otázkou, jak že je to vlastně z vědeckého sociologicko-biologického hlediska se „zločinci“ a „řádnými občany“. Což je vlastně jen pojmenování pro dvě strategie pro přežití.

Slyšíte kolem sebe dnes a denně úpění moralistů i obyčejných občanů nad tím, proč se u nás, dle obecného povědomí, po roce 1989 tak kradlo, defraudovalo, podvádělo a švindlo? A zajímá vás, proč a kdy to přestane? Tak neváhejte a pozorně si přečtěte kapitolu „Skupiny, altruismus a kooperace“. Mnohé lépe pochopíte.

Knížka je psaná velice čtivě, až bych řekl občas přidrle, což mně je sympatické, ale recenzentům „vědeckých knih“ asi musí vstávat chlupy na hlavě. Jen si přečtěte ukázkou z kapitoly „Vraždy v ulicích“:

„Jedinci téhož pohlaví přirozeně soutěží víc, protože mají víc třecích ploch. Žena a muž si mohou konkurovat o kus žvanče, ale dva muži si konkurují o kus žvanče a o tu ženu k tomu.“ (Teď bych chtěl vidět, jak se při čtení této informace tvářily feministky a zakládající členky Strany žen zvláště).

Kniha je plná zajímavých a neobvyklých pohledů na problémy, kterými žijeme.

Třeba kapitola „Domácí zabíjačka“ je nazvána podle žargonu policistů a advokátů, kteří takto nazývají vraždu, která se odehrála v rodině. I zde se ukazuje, že skutečnost je složitější, než se nám snaží kdekdo namluvit.

Domníváte se, že otázka sociálních strategií jednotlivých skupin obyvatel je něco nepraktického? Něco, co většinu z nás nemusí zajímat? Autor vás přesvědčí o opak. Co takhle u nás často aktuální problém chování cikánského etnika, což je věc, kterou doposud nikdo v Evropě nevyřešil? A ani přejmenování na Romy mnoho nepomohlo. Ani jim, ani gadžům. Měli byste se s problémem seznámit, abyste lépe pochopili sociální strategii našich často neprizpůsobivých občanů. A také si budete víc cenit těch z nich, kteří se z bludného kruhu, v kterém se pohybují, dokázali dostat.

Otázku homicity, tedy zabíjení příslušníků lidského druhu mezi sebou, její příčiny a vnitřní souvislosti a vztahy, pokud se na ni nedíváme romantickými brýlemi „spravedlivého rozhořčení“, je možno ze sociálního a sociologického hlediska zpracovat. A to až po otcovraždy a matkovraždy, ale i synovraždy a dcerovraždy. Což právě autor zajímavě udělal.

Nalezl jsem v knize odpovědi na mnoho otázek, na které jsem do té doby neznal odpověď. A poopravil si mnoho „jasných“ tvrzení, která jsem kdesi po cestě životem a školou posbíral. Není třeba pravda, že naši předci měli vždycky deset

anebo více dětí. To jenom v určitém, relativně krátkém úseku vývoje lidstva bylo tolik potravy a takové hygienické podmínky, že se děti rodily jak na běžícím pásu. Marie Terezie ani naše prababičky nejsou typické! A ostatně ani tzv. domorodé ženy nemají bůhvíkolik dětí, jak se domníváme.

Až se dostanete ke kapitolám o genocidě, i tam najdete mnoho informací, které jsou pro většinu z nás neznámé. Nejen informací o nacismu. O zdánlivě šílené a přitom v nacistickém způsobu myšlení logické „kontrolé“ koncentráků, kdy Himmler nechal potrestat, včetně poprav, ty, kteří vraždili vězně v koncentracích o své vůli a nikoliv plánovitě a promyšleně ve jménu nacistického „vyššího cíle“. Protože se podle něj a podle principů SS provinili na „ušlechtilé myšlenky“. Genocida milionů a celých národů byla v myšlení nacistů posláním a nikoliv nějaké sadistické orgie. To je potřeba si uvědomit v okamžiku střetu naší civilizace s muslimským myšlenkovým světem.

Genocidní chování je v určitých situacích lidstvu, jak se domnívá autor, geneticky vloženo. Ostatně Saddám, kdyby měl sílu, tak by jistě použil bez váhání genocidu proti všem Kurdům i proti Íránu a dnes by se bez přítomnosti „křížáků“ proměnil Írák ve vražedné pole, kde by jedna skupina likvidovala genocidně druhou.

Ukazuje se, že jen ta skupina lidí, která je na tuto skutečnost připravena, přežije.

Zdá se, že přesvědčení o tom, že lidstvo by se mělo vrátit „ke svým kořenům“ a že „láska a pravda“ jsou nejsilnější a že navzdory zvítězí multikulturní společnost, je pěkný nesmysl. A nebezpečný. A že není založen na ničem jiném než na století opakovaném žvanění profesionálních „humanistů“, kteří do zblbnutí opakují svoje ničím nepodložené pseudopravdy.

Knížku vydalo nakl. TRITON s.r.o. Po prvním přečtení vím, že se k ní budu mnohokrát vracet. A je mi jasné, že kdyby měl autor jako rodnou řeč angličtinu, četl bych bestseller.

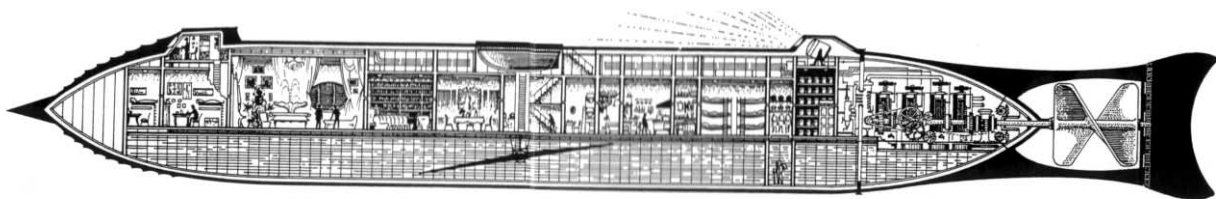
P.S. Ostatně pokud nejste středoškolsky humanitně vzdělaní, vezměte si před čtením výkladový slovník. Bude se vám hodit. Ale bude to stát za to.

Václav Vlk

Vynálezy Julese Verna

NKČR a SAF vás zvou na výstavu ke 100. výročí úmrtí Julese Verna.

Výstava v přízemí Klementina potrvá od 8. února do 31. března.

DOGMA

Tak jsem i já navštívil před časem IMAX. Ještě o něco dříve mne do něj lákala kamarádka na film o Mount Everestu, ale to jsem zamítl s odůvodněním, že to je přece to trojrozměrné kino. „No a co?“ nechápala ta dobrá duše a já promptně vysvětlil, že kamera by se s expedicí dostala na vrcholek, podívala by se pod sebe a já bych tvářil v tvář osmikilometrově hloubce potupně a nechutně vrhl. Ostatně, když jsem tam po čase zašel na dvourozměrný třetí Matrix, dělalo se mi nevolno jen při pohledu do prvních řad, o Everestu ani nemluvě.

No nicméně přišla zvědavost na kozáky a v nějakém tom doprovodu jsem zašel do IMAXu na filmeček Vesmírná stanice. Ta je sice mnohem výš než mountšpička, ale to mému strachu z výšek už tolik nevadí. (Snad jsem si podvědomě vědom faktu, že než bych dopadl, tak bych shořel.) Film jako takový mohl být lepší a trojrozměrných efektů také mohlo být více, ale co jsem vůbec nečekal bylo, že tak velké, tak supermoderní a tak drahé kino má mouchy! A to doslova a do písmene, do posledního ypsilonu! Po plátně totiž lezly stíny v té chvíli obřích, přímo několikadecimetrových much, a to opakovaně!!!

Tento hmyz mi jako takový nevadí, ovšem je pravdou, že veškerý kosmický zážitek byl v tu ránu tam, kam se dosud člověk nevydal, a to není to, co od třírozměrné podívané očekáváte. Pročež sice opožděně, ale přeci, přijměte prosím toto dogma čísla: Vyhněte se IMAXu na Floře – má mouchy!

KAMENÁK 2 – V masochistickém zaujetí jsem zhlédl film ještě horší prvního dílu.

POLÁRNÍ EXPRES – Jestliže se v první polovině dá dívat alespoň na úžasné záběry jedoucího parního vlaku, pak v druhé půlce už je místo jen pro melodrama a propagaci kouzla Vánoc v podobě jen a výhradně hromady dáreků pod stromečkem. Těžké ze-meckisovské zklamání.

SVATBA NARUBY – Nevěříte-li, že komedie o homosexuálech může být vtipná, pusťte si tenhle film. Moralizující prozření sice nechybí, ale výkony všech zúčastněných stojí za to je přetrpět.

ŠTASTNOU CESTU – Jak píší jinde, je to takový Indiana Jones pro chudé, ale máte-li chuť na realistic-kou dobrodružku s báječně čistými exteriéry Francie na začátku války, neváhejte.

TAKMER RUŽOVÝ PRÍBEH – Viděl jsem patnáct let starý Jakubiskův film a musím se omluvit Dis-copříběhu, že jsem ho kdy urážel a znevažoval.

ÚŽASNÁKOVI – Je to milé, je to vtipné a fajn se na to dívá, ale na zadek jsem si z toho nesedl.

Filip Gotfrid

IK Nehvězdný nebulvár – aneb z českých luhů a hájů

Takový osamělý venkovský nadšenec nemá na růžích ustláno. O tom, co se děje ve velkém světě, se dozvídá díky Interkomu, jeho vášeň ke SF, H a F je živena zprávami z úžasného žití tam kdesi ve světle neonů a krámků, provoněných vůní tisků, vypo-víadajících o úžasném světě tam kdesi za horami a lesy.

Vesničan čichá nanejvýš vůni hnoje, tiskopisy nachází ve schránce a jsou to reklamy na mimořádnosti, poskládané v městských hypermarketech. Zvířectvu je upřímně jedno, jak rád by dotyčný do noci vysedával u počítače, zvlášť, když jeho přístup k internetu je zhora nemožný, neboť telefonní linku lze mít pouze společnou, a to s místní drbnou, která si kvůli řádnému probírání lidských špatností pořídila zlevněný tarif.

Současná vesnice je k milovníkům veškeré literatury mnohem laskavější než vesnice čerstvě združenstevněná. Tehdy do-žívala generace selských dřičů, jimž bylo vše intelektuální cizí. Ještě moje babička tvrdila, že kdo čte, ten zblbne, a jako od-strašující příklad prezentovala svého syna, mého otce, který krátce před tím úspěšně složil zkoušky na lékařskou fakultu UK. Časem i naši furianti pochopili, že vydělat majlant lze i jinak než skrze dřinu na polích a ve chlévě, takže byli i nic nedělající, za psacími stoly vysedávající intelektuálové vzati na milost, zvlášť když se ukázalo, že šikovný ouřada je za vodou dřív než poctivý pracant.

Pro milovníka SF z toho plyne zásadní výhoda – není souse-dy běžně pokládán za cvoka, ač jako normálního člověka ho ves taky nebere. Družstevní ekonomka se mi pochlubila, že její děda byl taky písmák a co že to ono SF vlastně je? Dostalo se jí vysvětlení a ona zajásala: „Jednou jsem si takovou knížku taky koupila.“

Chce-li přistěhovalec, znechucený hektičností města, sply-nout, vstává časně, dbá blaha zvířat i hospodářství, takže v létě se k literatuře dostane pouze omylem, neboť je nutné opečová-vat zahradu, vozit hnůj, napájet ovce, chodit do lesa, péstovat grilování se sousedy, připravovat krmení na zimu a chodit králí-kům na zelený. S hrdotí skutečného zemědělce podotýkám, že vloni jsem usušila sedm metrů sena, obstarala ovčí stádo, které vede koza Johanka z Arcu, a po večerech zkoušela něco smysluplného napsat. Znavená okopáváním polností jsem ne-napsala nic – ani nesmyslného.

Chov králíků v Čechách poněkud upadá, protože máme mi-xomatózu, kokciózu a jiné chcipání bez udání důvodu. My měli Bobkáče, který zjara uprchl z chlíva – aby se tam už nikdy nevrátil. První, co navštívil, byl obytný dům, kde se živil suchý-mi květy a na schodišti zanechával četné stopy – proto to jmé-no. Bobkáče se pokoušeli chytit: soused odnaproti, soused od-vedle a další mlsouti. Králík vítězil. Začal dokonce chodit do hospody, kam musel skákat asi sto metrů. Bohužel, neznaje hodiny, docházel za občerstvením již ráno v sedm, takže ho cestou z noční vodil domů syn. Bobkáč se stal známou a ve vsi oblíbenou figurkou, ztloustl a zvítězil i nad dalším ze sousedů, který mu usiloval o život. Pak se urvala fena Čiřa a na počátku podzimu nadějného živočišna skolila na první pokus. My, kdo

jsme Bobkáče znali, nepochybujeme o jeho vrozené, nadkráličí inteligenci, vždyť dokázal navázat velice pěkný vztah i s místním šéfem myslivců, lovcem Bláhou. Tvrdit, že Bobkáč byl mutant, je snad mírně přehnané, leč každopádně se vymykal. Možná u nás máme nějaké extrovní geologické podloží.

Zvěrolékař Čížek tvrdí, že nejblbější ze všech hospodářských zvířat je ovce. Nedovoliila bych si oponovat odborníkovi, ale přesto tvrdím, že ovce je stejně blbá jako prohnaná. Dostat stádo na zimu do bezpečí chlíva je úkol, který vysoce překračuje schopnosti městem zoceleného jedince. Je nezbytné získat co největší počet dobrovolníků, neboť i ovečka absolutně pitomá si pamatuje, že v chlívě už byla a že to tam nebylo ono. Proto umíněně následuje vůdkyni stáda - kozu, která je nadána inteligencí skoro lidskou a paměť minimálně sloní. Johanka z Arcu, nalákána těmi nejlepšími kozími laskominami, dojde po mnoha pokusech až ke dveřím svého zimního příbytku, načež po nahlédnutí oznámí stádu kategorické „ne“ a prchá směr příroda, následována ovečkami, dusajícími jako stádo koní. Dokud nejsou zvířata ustájena, není na inteligentní zábavu čas, protože fanoušek čehokoli odpadá zcela vyčerpaný již za soumraku, aby tiše záviděl těm zatraceným kopytníkům, kteří se blaženě popásají, žvýkají a zajisté se škodolibě baví.

Zabíjačka je akce, která se ve vsi, kde družstvo chová a prodává prasata, nekoná, leč selská duše krev prolévat asi potřebuje, tudíž jsou vražděna jiná zvířata než vepř. Berani jsou pokládáni za oběti téměř nevhodnější, první padl již na podzim po roce našeho pobytu na statku. Pravdou je, že plán i provedení byl dílem mého ve městě žijícího potomka, který je velký nadšenec, leč povahovým založením intelektuál. Proto povolal na pomoc švagra kovozezemědělce, který je jistou obdovou brouka Pytlíka – zvládá práce kovo i polní metodou pokusů a omylů. Tentokrát sice berana zdolal, avšak vnitřnosti zapomněl uprostřed dvora na kolečku, což neuniklo psům z naší i okolních vsí. Líp si nepředstavovat, co se na tom dvoře v noci dělo, ale prohlašuji, že mi v paměti utkvěly zvuky, jaké vydává vlní smečka, lovíci trapera na Aljaše.

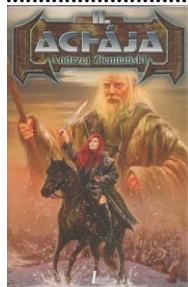
Než jsme se vzpamatovali, uplynul rok. Tentokrát byli odsouzeni berani dva, leč jeden, snad hnán předtuchou, přesvědčil jedno pubertální jehně a společně uprchli. Poučena loňskou zkušeností jsem sjednala odborníka, ale k čemu mi byl, když maso zůstávalo ve volné přírodě? Do procesu se zapojil i syn, který přijel z města potom, co složil zkoušku ze sociologie – a tento úspěch i náležitě oslavil. I bylo vidět, jak se sněhem pokrytou krajinou ženou dvě zčásti šilené ovečky, za nimiž se hnal jinak celkem rozumný člověk. Po několika okamžicích by-

lo k vidění totéž, leč v opačném směru. Potom ovce prchly do blízkého bezinkového buše. Byl povolán myslivec Bláha, který měl doma pouze flobertku. Odborník na zabíjení, souseď Fousek, vyrazil za lovcem, říka: „Bude je potřeba odkrýt.“ Po tříhodinovém lovu byl beran skolen v sousední obci na zahradě sedláka Medonose. Jehňátko se schovalo u chalupy nepřítomného Pražáka. Souseď Fousek se přišel pochlubit úspěchem, přičemž překonal vzdálenost mezi obcemi se zakráceným nožem v napřážené ruce. „Už ho máme,“ řval a mával kudlou. Takhle vznikají horory. Když ale účastník této krvavé zábavy usadne, aby něco napsal, usne a zdá se mu o potocích krve a ovcích s upířím chrupem.

Stroj času nepochybně existuje. Jeho působení jsem mohla pozorovat během mysliveckého plesu v nedalekém Skalsku, což je vesnice ve středních Čechách a obvykle se jeví jako sice zapadlá, avšak jinak normální. Pak se chlapi obléknou do zelených kamizolek, do sokolovny dorazí šraml z České Lípy a po dvou hodinách usilovného pití se jednadvacáté století vytratí, v sále tančí čeští furianti jen náhodou neoblečení do historických krojů, mládež hopsá při dechovce a sousedi si vzpomínají na dávné křivdy, k nimž došlo ještě před združstevněním. Saka visí přes opěradla židlí a chasníci, kteří odvádějí na parket krásnější část lidstva, si jako jeden muž vyhrnují rukávy a povytahují kalhoty za pásek, čímž dávají najevo, jak náročnou práci se chystají splnit. Muzika bouří až do rozbřesku, pak, jakoby mávnutím kouzelného proutku, se časoprostor vyrovná. Z furiantů jsou opět dělníci, rolníci a pracující inteligence, přičemž všichni, opět ve vzácné jednotě, vzdorují kocovině. Náš národ má pěkně tuhý kořínek. Ale já, městem zhyčkaná, se po takové náročné tancovačce cítím jako po dlouhodobém pobytu ve vesmíru, takže místo tvoření jen naříkám, lituju své zubožené tělo a rozhoupané útroby a nechápu, že moji sousedi jsou zjevně nepoškozeni. Tady by měla nastoupit věda – je totiž nemožné, aby člověk, nevylepšený buď zásahem přírody nebo šileným doktorem, zvládal nápor, vhodný pro trénované astronauty.

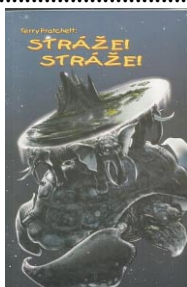
Závěrem bych chtěla dodat, že hlavním problémem venkovského fanouška SF, H a F je jeho osamělost mezi lidmi, kteří jsou rádi, když, unavení ranním vstáváním a házením hnoje na dopravník, neusnou nad sportovní stránkou okresních novin. Jsme sice odtrženi od osobních kontaktů s ostatními nadšenci, ale máme v zimě bílý sníh, v létě zelenou travičku, sluníčko a celoročně les. A taky, aby samota tolik nebolela, máme Interkom.

Libuše Čermáková

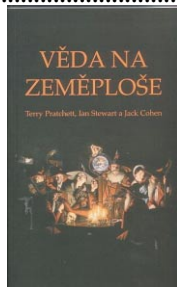

Je tu další **Achája** Andrzeje Ziemińskiego, ještě jsem ji nečetl, ale abych vám ji mohl doporučit, stačilo by, aby byla alespoň z poloviny tak dobrá jako první část.

Vydal Laser, přeložil Pavel Weigel

Komu uniklo fanovské představení **Strážci, strážci**, nemusí již do konce života litovat. Netopejr nám tohoto Pratchetta vydal jako komiks. A že život nejsou jen legrácky, další Pratchett od Talpressu je dokonce učebnice :-).

Novinky pro členy SFK Trifid

- 1) klubová prodejna – možnost koupit si za klubovou cenu třeba jen jednu knihu (ne tedy min. 3)
- 2) SF&F knihy jiných nakladatelů v prodejně se slevou 10 %
- 3) vybrané SF&F knihy jiných nakladatelů na našem webu se slevou 20 %

Od 8.2.2005 mohou členové SFK TRIFID kupovat knihy za klubovou cenu v knihkupectví „**Nástupiště 9 a 3/4**“ (dříve Krakatit 2), Dlážděná 5, Praha 1 (u Masarykova nádraží).

Při první návštěvě Vám tam vystaví průkazku (nebo Vám ji pošleme s další objednávkou).

Pokud jste členy klubu, můžete si v prodejně koupit za klubovou cenu třeba jen jednu knihu, nikoliv tedy nejméně tři. Všechny SF&F knihy jiných nakladatelů dostanete v prodejně se slevou 10 %.

Pokud nejste členy klubu, můžete se jimi stát zakoupením tří SF&F knih z edice TRIFID.

Na www.triton-books.cz v sekci Trifid si budete moci objednat vybrané tituly jiných nakladatelů se slevou 20 % (nabídka cizích titulů je časově omezená na cca 4-6 týdnů). Podmínkou bude odběr min. dvou titulů z edice Trifid + libovolný počet dalších knih (tak aby v zásilce byly min. tři knihy). Podmínky pro zaslání knih poštou zůstávají stejné (tj. nejméně tři knihy v zásilce).
Triton

Literární soutěž Vidoucí 2004

Máte rádi literární fantastiku? Chcete pomoci (někdy i) mladým (někdy i) talentovaným autorům? Chcete si přečíst něco zajímavého? Můžete! I letos totiž probíhá literární soutěž Vidoucí. Aktuální ročník byl vyhlášen na podzim roku 2004 klubem SFK Palantír Pardubice a SFK Syndrid Praha společně s internetovými servery Scifiworld (www.scifiworld.cz) a Kult fantazie (www.kultfantazie.net). Na 29. prosince byla stanovena její uzávěrka pro rok 2004. Do soutěže bylo k danému datu přijato 22 povídek od 15 autorů či autorských týmů.

Zajímá nás Váš názor na přihlášené příspěvky, a tak můžete od Nového roku zapojit do soutěže i vy jako porotci. Po pět měsíců můžete hlasovat na internetové adrese <http://www.sfkpalantir.net/vidouci2004.php>. Stačí se jen zaregistrovat přes formulář jako člen poroty, přečíst a ohodnotit (0 bodů minimum 10 bodů maximum) všechny příspěvky zasláné do soutěže.

Staňte se nezanedbatelnou součástí největší poroty na světě.

Případné dotazy zasílejte na vidouci@centrum.cz

KŘEST PUNK FICTION v bodech

Termín: 26.1. 2005 od 19:00 do cca 22:00 (déle jsem nebyl) proběhl křest sbírky povídek Punk Fiction. **Kmotr:** Ondřej Neff. **Autoři:** (dle abecedy): Filip Gotfrid, Leonard Medek, Petra Nemillnerová, Vlado Ríša, no a já. **Autor obálky:** Martin Zhouf. **Za vydavatele:** Petr Fiala, Antoník K.K. Kudláč. **Občerstvení:** víno červené, bílé, šampaňské.

KŘEST PUNK FICTION v dojmech

Nepochopil jsem umístění do vymrzlého a fakt hustě zahuleného baru (a to nejsem permanentní stěžovatel na hluk a dým jako ZR, znáte mě...) Nepochopil jsem, proč jsem neustále musel obsluhu přes Silvera žádat o vypnutí, či alespoň zmírnění reprodukováné hudby (kdo mě zná, možná to nechápe, protože kapelami, které se tam hrály - Nine Inch Nails, David Bowie, Ministry atd., jsem odkojen a vlastním většinu jejich cédéček).

Ale vysvětlit někomu, že jsme si tam přišli pokecat a ne povídat, bylo fakt těžký.

DIALOG JWP + SILVER (dialog byl veden takovým stylem hulákání, že jsme si takřka ukazovali vyhřezlé hlasivky)

JWP: „*Silvere, lidi se tady ani neslyšej! Můžeš to dát míň!*“

Silver: „*Cóó?*“

„*Jestlí to můžeš ztlumit?*“

„*Koho?*“

„*Ne koho, tu hudbu!*“

„*Dobrá muzika, že jo! Mám to dát víc?*“

„*Jo, fakt dobrá muzika! Ale dát trochu míň - by to nešlo?*“

„*Jó! Zkusím to!*“

(Silver odejde, hluková úroveň se snížila z 97 decibelů na pohých 89.

Silver přichází a řve:)

Silver „*Je to už dobrý?!*“

JWP: „*Cóóó?*“

„*Jestlí to už je potichu?!*“

„*Kam že jdeš?*“

„*Nikam! Jen jestlí ta hudba je už potichu!*“

„*Jó - je to lepší, ale nešlo by to fakt ztlumit, abysme na sebe nemuseli řvát?*“

„*Cóó?*“

„*Ztlumit ještě trochu! Tu hudbu!*“

„*Jo - ještě víc potichu?!*“

„*Nó!*“

„*Já nevím, já se zeptám!*“

„*Díky!*“

„*Cóó?*“

JWP mávne rukou a dál marně odchyťává útržky hovoru kolem sedících.

PUNK FICTION závěrem

Je dobré, že vycházejí sbírky českých povídek (i když SF a fantasy weby tento „hromadný“ křest až dojemně ignorovaly), je fajn, že to čtenáři kupují (celý náklad je už „ze skladu“, mi bylo řečeno) a jsem rád, že jsem se v téhle sbírce sešel s tolika dobrými spisovateli - a ještě lepšími lidmi.

JWP

(*Co říkátééé?! Jó, fakt to bylo dobrý...!*)